[illegible]
[illegible]
[illegible]

faðer miñ hefur
giefað mier þesa
Bók til merkes
mitt nafn

Kuiðu
Biarna dotti

ANTIDOTUM ANIMÆ
Þad er
Heilsusam-
leg Sælar Lækning/ vid
þeirre Hrædelegu og Skadsam-
legu Sælareñar Sturlon og Astrij-
du/ Sem kallast
AVRVJLNAN ed-
ur ORVÆNTing.

Samannsett j Latinu
Af
D. NICOLAO HEMINGIO
Enn
Þryckt j SKALHollte
Af JONE Snorrasyne/
Aarum epter GUDS Burd/
M. DC. XCV.

Psalm. 42.

HVi angrar þu mig Sæla mijn og ert so Orooleg j mier? Bijd þu epter Gude/ þviad eg mun hm̄ eñ Þacker giöra/ þad hñ hialpar mier med sijnu Auglite.

Esa. 1. Cap.

Þvoed/ Hreinsed ydur/ taked ydar Illsku Breitne j burt fra mijnū Augum. Læted af Illu. Læred gott ad giöra. etc. Komed þa/ Eigū vier Lög vid/ seiger DROTTeñ. Þo ad ydar Synder sieu raudar sē Blod/ þa skulu þær Snioohvijtar verda/ og þo þær sieu raudar sem Roos / þa skulu þær þo verda sem Vll.

Ezech. 33. Cap.

Svo sañarlega sem eg Life seiger DROTTEMM DROTTEnn/ þa hefe eg öngva Þocknan a Dauda hins Ogudlega/ helldur þad/ ad hinn Ogudlege snuæ sier fra sijne Breytne og Life.

GUDhræddum Lesara

Nad og Fridur aþ Gude Fødur og DRottne vorū IESU Christo / med h. Anda kröptugre Huggun og Upplysingu.

AMedal margra agiætra Booka og Bæklinga/ sem sa Lofsverde Sal: Nerra Gudbrandur Thorlaksson/ fordum Superintendens Hoola Stiptes/ heþur a Prent wtganga læted um̄ sijna Tijd/ virdest mier þetta Kver vera eitt hid Naudsynlegasta/ einkum þyrer Sturladar Mañeskiur/ sem nest ANTIDOTUM, vel Medicina animæ, hvørt ædur heþur prentad vered a Hoolum Añō 1600. Eñ a Islendsku wtlagt

eg

af Sr. Gudmunde Einarsyne.

Inntak wr Formaala Herra Gudbrands pyrer framañ peñañ Bækling/ er svo hlioodande sem epterfylger.

Eñ þo allmarger life Ogglaust og Athugalaust / Sumer j Syndum og Glæpum/ sumer j Giælßfe og Heimsku/ og hyxe ecke þar um Guds Riettlæte/ og þañ stranga Reikning / sem þeir skulu standa Gude a Dooms Deige/jafnvel aþ hvöriu Orde/Matth. 12. Lifa so sem þar sie ecke añad æ Ferdum eñ Mad og Sialfræde / og trua þvi ecke ad Gud muune nockurn Tijma so Reidur/ sem hañ lætur i siñu Orde/ svo sem Moyses Guds Madur klager þeßañ Auma/særa Blindleika Mañsins Natturu j þeim 90. Ps. þar hañ so seiger/

Drottenn

DROTTeñ/ Hvor truer þvi ad þu Reideſt ſvo miøg? Hvør er hrædδur fyrer þiñe Grimdar REJDE? Sem hñ villde ſegia/ Eingeñ/eda allſær.

Mñ ætla ad þar ſie eingeñ Vode a Ferdum/hvór meige læta og liþa ſem hañ Lyſter/ þad ſie noog ad Madur giete mællt tvó eda þriu Ord/ædur hañ deye/þura ec ke par uñ þ ſem S. Petur ſeiger/ Ef ſa hinn Riettlaate verdur valla Sæluholpeñ/Hvar mũ ſa Oguδlege þa byrtaſt? 1. Pet. 4.

Nu þo ad þeſſe Heimur ſie drecktur og ſockeñ j ſliſkum Blindleik og Heimſku / þa eru þar þo i Bland nockur Guds Börn/Guðhræddar Mañeſkiur / ſem Ottoſt og hræδoſt Guds Reide/og eilijfa Fyrerdæming/og forþient Straff

Syndafia / eñ hallda sier þo samt vid Guds Nadarsamleg Fyrerhe-it/og treysta þar uppa.

Sumer af þessum eru Brausti-er ꝛ Sterker i Truñe/ uppa Guds Nadar Fyrerheit. Adrer eru Ve-ker / og lijda Storma og stoorar Afstrijdur af Dioflenum og plaga-st i þeirra Samvitskum / vegna margfiolda ꝛ Stærdar Syndaña:

J Guds H. Orde hofum vi-er (lof Gude) so margar Agiæt-ar og hiartnæmar Huggunargr-einer/ til ad styrkia vora Tru ꝛ Samvitsku / ad vier kuñum þar med/ad utslöckva øll elldleg Sk-eyte þess eitrada Ovinar Eph. 6 so þau verde oss ei ad Skada. Hvøriar Huggunargreiner oss her saþnañ i þersku Miñe ad ha-fa med DAGLEGRE YDK-

yn sany-

VR SAMRAR GVDRAKNE / þvi eingenn Synd er stærre eñ su / ad ørvænta sier Guds Nadar og Myskunar / so sem Cain ⁊ Judam Ischarioth hendte / þvi hvad er slijkt añad eñ ad væna Gud Lyge / sem heiter og lofar ydrande Mañeskium sinne Nad og Syndaña Fyrergefnīngu / hvørsu stoorar og oskaplegar sem þær vera kuña?

Sa Eylijfe og Miskunarrijke Gud / hañ giefe oss sijns Heilags Anda Nad / ad vier riettelega kēñustum vid Synder vorar / hans stranga Riettlæte / og omælanlega Myskunseme / ꝼ hñs Sonar JEsu Christi dijrmæta Forþienustu og Fyrrꝼboon.

Skalh. 8. Jan. 1695. P. Th. S.

HAD sem Christur j sine Barnattu vid Daudan/ Radlagde og skipade sy num Læresveinum ad gi øra/þad sama skulum vær hafa/ ad han hafe oss eirnen Radlagt og Skipad. Vaked (sagde hn̄) og Bidied/ so ad þier Falled ecke j Freistne. Med hvøriu Ord um augliooslega oss Avissad verd ur/ j hvørsu stoorum Hæska vær erum stadder/ æ medañ vier lifū hier j Heime/og med hvørsu mi kellre Kostgiæfne og Athygle oss byrie ad vakta oss fyrer Aaa sum vorra Ovina/og med hvøriu he ilist moote bad kuñe ad skie/hvi ad med þessu Ordenu (VAK ED)

(Ð) verdur oss ecke alleinasta Underviſſad / hvør ad ſie Frelde Ovina vorra / as hvørium vær Daglega a allar ſijdur Umkryng der erum/helldur og ſvo/ad vær af ollu Kappe og allre Aſtundan bestum oss fyrer þeim/ſem er þy ter Dioflenum/Holldenu og Ne imenum/ſo ad þeſſer ſkadſomu & megtugu Oviner / Yfirbuge oss ecke nie utſlocktve vorn litla Tru ar Neyſta/eda ad Velle legge vo rar Samvitſkur/ og ræne oss ſo þeim ſkijnanda Klædnadenum/ hvørium Chriſtur vor Endurlauſ nare hefur oss ſialfur Skrijdt og Iklædt. Þvi ſvo ſeiger Drottenn j Opinberingar Book Johañis j 15. Capitula. Sæll er ſa ſem Vak er/og Vardveiter ſijn Klæde / ad hañ gange ecke Nakeñ.

Nu er eins Christens Mans Klædnadur/þetta tvent/ 1. RJ ETTlæted/ 2. HEJlagleiken.

Riettlætenu klædest Madur fyrer Truna/ þviad Christi Hlÿdne hun er Christens Mans Riettlæte/ aþ þvi ad hun tilreiknast þeim sem truer a. Christum.

Heilagleikannm klædest hn̄ fyr er heilagañ Anda/ þviad þeir sm̄ trua og Riettlætast fyrer Truna þeim ollum gefst H. Ande/ hvør ad Vppvekur og verkar j þeirra Hiørtum eins Heilsusamar Hei lagar Hræringar og Hugarhneig ingar til goods/ so sem hn̄ er sialf ur / aþ hvøriu þad verdur Lof sins/ ad vær leggium vora Hlÿd ne fram̄ Opvijngader/ Oneydder og Goodþwslega.

Þesse Klœdeñ vill vor Himneskr Fader ad vœr vardveitū med Athygle / so ad vœr verdum hier ecke Blaberer nie Klœdfletter af vorum Ovinum / Diøflenum / Heimenum / og voru eigeñ Hollde. Enn aþ þvi þad er ecke j sialþs Vallde nockurs Mans / ad stan da a mooke slijkum Ognarlegum og Mattugum Ovinum / þa skū þar Gud oss ad bidia / so ad vœr mœttum þad hœglega þramr vœ ma j Christo / sem vœr kuñum hī er ecke aþ sialfum oss til aþ Stad ad koma. Vered ougghrauster (seig er hañ) eghef Yfervuñed Heimeñ. Þad hefur Johañes meint / 1. Johañ. 5. Þar hañ so skrifar / Þetta er Yfervinningeñ sem Heim. ē viñur / vor TRU. Þviad lijka

sem Christur er vor eigenleg G-
gn/þyrer Truna/eins og so sig-
rum vier vora andlega Ovine þy
rer Christi Krapt og Matt.
Fyrst / þa voter Ovinet at-
stridda oss vapleatanlega/þa skul-
um vær ætid bidia ad Christur/
Sigurvinningareñar Høfdinge/hñ
virdest hia oss Nælægur ad vera
svo vorer Ovinet oss ecke under
Fætur trode. Eñ af þvi vier foll-
um opt og osialldañ (þviad vors
Holds Veikleike/þessa Heims/
og Diøpulsins Slægd er stoor)
þa skulum vær umþram allt añ-
ad/sia vid tveimur Hlutum.
1. Sa þyrre er/ad þa vær verd-
um Sigrader og þellder/ þa skul-
lum vier ecke liggia leinge j Syn
deñe/þvi þess leingur sem vær re

ktū oss j Syndareñar Saur/þess
forvelldlegar kunnum vær þar
uppvær ad komast.
2. Sa añar er/ad þo þesser vor
er Oviner hafe giørt oss Skada
z komed oss til med Slægd siñe
ad veita Alldne Syndeñe leing-
ur eñ skiemur / þa skulum vær
þo j øngvañ Maata orvænta oss
Guds Naadar. Þvi þad er
fyrsta Raad til Sæluhialpareñ-
ar / ad láta af Syndeñe / sñwa
sier aptur til Guds sijns / Þar
næst / ad efast ecke um̄ Guds Naad
þvi ad orvænta sier Guds Naad-
ar / er sannarlega hin stærsta og
mesta Sløtun.
Og uppa þad / ad vær kynnum
þess betur ad sneida hia þessare
Naarskasamlegre Orvæntingareñ

ar Torfæru og Gløtun/þa vird
eſt mier Naudſynlegt/ ad eg ſetie
hier fram̄ nockrar Læckningar/tek
nar wr Alldengarde Guds/þ er/
wr heilagre Ritningu / a moote
þeſſare eiturlegre Sæalarenar A
ſtrijdu ſem er Orvilnan edur Or
vænting / Og þvi vil eg tala hi=
er um̄ tvo Hlute.
1. Fyrſt/hvad Aurvilnanen̄ er/
og hvad ſkadlegur Hlutur þad ſie
ad ørvænta ſier Guds Nadar.
2. J ann̄ann̄ Maata / med hvøriu
moote eirn og ſierhver ſkule ſtaⁿ
da a moote Aurvæntinguñe/ſvo
hun ſterpe ecke yþer hann eilijfre
Fyrerdæmingu og eilijfum And=
ar Dauda.

Vm̄ þañ̄ fyrſta Partkeñ.

Aurvilnan edur Aurvænting/
un̄

(uñ hvøria vær tølum hier) er ein hrædeleg Skielþing og Hræð sla j Mañsins Hugskote / Hiarta ꝛ Samvitsku / hvør ed fyrst upp kendrast / nær eirn þiñur og þor nemur Guds Reide j giegn Syn deñe / og verdur so under eins hr æddur þyrer eilijfre Fyrerdæmin gu / og hyxar ad hañ kuñe all drei Guds Nadar og Myskunar niodtande verda.

Þau hryggelegustu Dæme þe ssa Ełnis / kuñum vær ad sia a Cain og Juda Jscharioth / þvi þeir steyptust bæder og suċku op añ j þeñañ vellande Aurvænting arenar Pitt og Forræde.

Þegar Cain þornam Guds Re ide / þa stoodst hñ ecke þeñañ Otta og þa Hrædslu eilijfrar epter kom

komande Fordæmingar/ hroop-
ade þvi upp og sagde/ Mijn Sy-
nd er stærre og meire/ enn ad hun
kunne ad fyrergefast mier.

Þegar Judas hafde nu for-
raaded Herrann Christum/ þa an
grade hann þad ad sønnu/ Enn kunne
þo ecke riettelega ad jdrast / og
þvi sagde hann/ Eg syndgade j þvi
ad eg forried Saklaust Blood.

Af Cains Aurvilnan kiemur
Forherdsla og mesta Forsmaan
Guds heilagrar Kyrkiu. Af
Judasar Aurvænting kiemr Mo-
rd og Manndrap/ þvi þegar hann
kunne ecke leingur ad þola þann O-
lijdanlega Samvitskunnar Orr-
leik/ þa Heingde hann sig sialfur.
Og so eru nu Aurvæntingarenn-
ar Upphof miøg olijk/ j þess um

tveimur Epterdæmum Judasar og Cains.

Aurvilnanarennar Upprune ꝛ Upphaf j hia Cain var Præsne og su Meining/ad hann kyne med sijnum eigen Verkum ad pockn= ast Gude. Og þeir sem þess kon= ar eru/þeir hafa og opsæckia sem mest þeir kunna / alla þa sem ecke vilia epterfylgia þeirra uppdickt udum Afgudadyrkunum. Hvad ꝛ sa heilage Johannes/1.Joh.3. Med þessum Ordum merkelega utmalar/þar hann seiger/ FYR er hvad sloo Cain sinn Broodur j hel? Þvi hans (þad er Cains) Verk voru Vond/og hans Broodurs Riettferdug.

Þar fyrer kemur af Cains Præsne/Ausund og Natur til sijns Broodurs. Hatred sijdann fæder af sier

aß sier Broodurdrꝍped. Epter
þad særer su vonda Samvitska
Cains Nug og Niarta / so epter
þañ ofeigiaulega Samvitskuñar
Okyrleyka / upptendrast med hönu
Aurvænting um̄ Guds Nad.
Eñ sem hñ þorherdest j Eßasem-
eñe um̄ Nadena / þa vard hann
meste Guds Foracktare / og N-
Kyrkiu Oßsoknare z Ovinur.

Þessu Dæme epterfylgia mar
ger Tyrañar j Pavadoominum
eñ nu j Dag. Og heßur so Cain
smijdad sier eina stoora Nleckia-
þeste / aß mörgum Syndum og
Löstum / sm̄ eru / Fyrst Meining
um̄ sijna Forþienon og fullnadar
Boot. Þad añad / Natur j giegn
sijnum Broodur. Þridia Brod-
urdrꝍped. Fiorda Vantru. Fim

ka Forherdsla. Siotta Guds Fy
rerlitning og heilagrar Kyrkiu
Lyssokn.

Pad fyrsta Upphaf eda su fy
rsta Grada til Aurvæntingaren-
ar i Juda Ischarioth var Van
truen/hver ad er Agyrndareñar
Mooder/ Pvi hvar sen og obry
gdanleg Tru er/um̃ Guds Fyr-
heit/ par kan̄ Agyrnden̄ (hvøria
Paulus kallar Afgudadyrkan) ei
ke Rum nie Vidstødu neina ad
hafa. Pesse sama Agyrnd (sem
kienur wt af Vantrunē) lockade
Judam um̃ sijder til Piooþnadar
so ad han̄ hnuplade alltijd og dro
under sig nockud af Pvi sem god
er Gudhrædder Men̄ gaf þu Herr
anum Christo til Upphelldis.
Hier af kom og pad /ad hn̄ Mog
lade og

lade og reiddest vid/ þa han̄ sa ad
Maria Syster Lazari wthellte þe
im dyrmætu Smyrslum yþer Fæ
tur nar a Jesu/ Joh. 12. Seig
iande/ Þvi eru þesse Smyrsl ecke
selld fyrer þriuhundrud Penin-
ga og gieþen̄ Fatækum: Þetta
sagde hn̄ (seiger Gudspiallamad
uren̄) ecke af þvi/ad hann hirdte
um̄ Fatæka/helldur aþ þvi han̄
var Þioofur/og haþde Fieþyn
giuna/z bar þad sem gieþed var.
Af þessare sin̄e Reide vid þa Gud
hræddu Kvin̄u/er so smurde Je
su Fætur/þiell han̄ j Vnderþerle
og Svikræde vid sin̄ Lavard/ so
ad han̄ forried um̄ syder þan̄ sak
lausa Jesum. Epter þad þiell hn̄
j Aurvilnan / og med Reimasta j
Snøruna / þar han̄ heingde sig
sialfur.

Svo

Svo saþnade nu Judas morg um Syndum til samans j eitt/ sem voru þessar/Vantru/Agyrne/Þioofnadur/Ausund/Svikræde/Aurvænting og Mañdræp sialþs sijns/aþ hvorium ollū Syndum/Aurvilnan var en stærsta. Þvi hvad kañ ad vera verra/ eñ seigia Nei vid þvi / ad Gud sie Mysskunsamur? Sañarlega/ þad er ad ræna Gud hans Æru og Dyrd. Augustinus seiger/Hvor sem er Eþablandeñ um Syndaña Fyrergieþning/ hañ ber þad apt ur ad Gud sie Myskunsamur og sa giorer Gude storañ Oriett sem orvænter sier hñs Nadar/þviad j þvi hañ orkar og gietur/þa neiter hñ ad Gud hafe Kiærleikañ Sañleikañ/Almætted/a hvert eg

þo (seiger Augustinus) set alla
mjna Von / sem er a Kiærleika
hans Arfleyfdar / a Sannleika
hans Fyrerheitis / a Krapt hans
Endurlausnar. Og Bernhardus
seiger / Aurvilnan eykur Synd-
ernar / Aurvilnan er stærre eñ all-
ar adrar Synder.
Nu setiast þar tveir Pluter j gi-
egn Aurvæntinguñe / Fyrst ein
góodog stødug Von til Guds /
hvoria Madr fær af Guds Orde /
fyrer heilagann Anda. Þar næst
eitt añad vont og skadsamt Otta
leyse / eda Vggleyse. Þad fyrra
er Salareñar Velferd / þad seir-
na er Sal uñe æfeñleg Fordiørf-
un og Glotun.
Þesse gooda og stoduga Von er
trugg Epterbid eilifs Lifs / og
eilifrar

eilijfrar Farſælldar/fyrer Chriſtū
hvern Madur medtekur og ød,
laſt med Trunne. Þar þvert a
moote / þa er þad Vonda og
ſkadlega Vggleyſe/nær Madur,
eñ leikur ſier ad Syndenne/ þeſſ
vegna/ad hñ veit ad Gud er My
ſkunſamur. Eñ þad er ecke añad
eñ ad þorſma Gud og Foottro,
da Chriſti dijrmæta Blood under
Footum ſier/því ecke vthellte hñ
ſijnu Bleſſada Blode /a Kroſſens
Gælga til þeſſ/ad þu ſkylldet ana
þram̄ j þynu Zauſlæte/ Agyrnd
Piooþnade/z Wiþbwd vid Na
ungañ/og ødrum Syndum/ hell
dur ad þu ſkyllder læta af Synd
unnm/og epterfylgia Riettlæt,
enu. Slijkt þa Aþrædur oſſ ſa
Viſe Syrach j ſijnum 1. Cap.

Ad þylgia

Ad fylgia fram þessu skadsama Ɓgglenyse/ seigiande. Hura þu ecke/ Eg hefe þo meir Syndgad/ ? mig hefur ecke neitt hendt/ þvi ad Gud er Þoleñmoodur / enn þo mun hañ þig ecke Ohegndann lata/ og vert ecke Vgglaus/ þo ad þijnar Synder sieu þier eñ nu ecke Hegndar/ ad þu þar fyrer jafnann framar meir villder Synder dryg ia. Hura og ei/ Miög er GVD Myskunsamur / ecke mun hañ a mier Hefna/ þo eg syndge so myked sem eg vil. Og hañ leggur þ til/ þvi þu skuler ecke svo seigia/ Þvi (seiger hañ) hañ kañ so snar lega ad verda Reidur/ sem hañ er Nadugur/ og hañs Reide yfer Ogudrækum hefur öngvañ Enda. Ecka sem þesse Vijse Mañ Syrach vill ecke j þessum Ordum/ ad nockur skule Efablandeñ vera uñ Guds

Guds Rad/og sina Synda Fyrergefning/so vill han og ecke hell dur/ad nockur skule Vanbruka Guds Myskunseme/ til ad falla wr ånare Synd j adra. Og veg na þessa setur hann strax hia þessum Ordum eitt gott og Nytsam legt Rad og seiger/ Dreg þu ecke undann ad snua þier til Drottens og skioot þu þvi ecke fra einum Deige til annars. Þar þyrer skal hver og eirn þordast þetta hætska samlega Andvaralevse/ hvert so Afvega leider og fordiarfar Sa lena. Eirnenn (seiger hinn heilage Augustinus) kanttu ei þad hræde lega Ottalevse rada of miklu vid þig/ þvi þetta tvent myrder Salena/ sem er Vantruen/ og reng Von/edr Orvilnäen & Oftraust

Um aňaň Parteň.

Um Jdranena talar Augustinus merkelega og vel/þar haň seiger. Hvad ē þu giörer/ + hvörsu stoorar Synder þu dryger/ þa ertu eň nu j þessu Lijße/hvadaň Gud munde med öllu kippa þier eß hň villde ecke lækna þig. Eň sa sem rædlagde þier (j þvi hann kallade þig) ad þu skylldeř ecke fra sier vijkia / haň eň same kallar eň/ (j þvi haň hlijfer þier) ad þu skuler aptur til sijn snua. Þar ßyrer skal Madur visselega so þeinkia/ ad hvörsu leinge sem eirn hň lißer j siňe Synd/og hvörsu stoorkostlega sem haň heßur syndgad og modgad Gud/þa tekst hň samt til Nadar aptur/ef hň iñsliţr mz sañre Jdran til Guds Myskunar af þvi ad Nadenn er langtum stærre

stærre en̄ Synden̄/ hvørsu stoor margfolld og slæm sem hun er/ þo j sialfre ser.

Gud hefur og ecke Þocknan a nockurs Mans Dauda/ helldur ad hann burt snue sier fra sijnu Ranglæte/og life. Euts Son ur seiger/Luc. 5. Eg er ecke kom̄en̄ ad kalla Riettlata/ helldur Syndug a til Jdranar. Jtem̄/Matthei 11. Komed til mijn aller þier sem Erfvided og Þunga erud hladner / eg vil Endurnæra ydur. Þessu samhlioodar þad Drottens talade fyrer Spamannsins Mun̄ Ezech. 18. seigiande / Nær sa hin̄ Ogudlege j burt snyr sier fra øllum sijnum Syndum/og giører vel og Riettvijslega/þa skal hann lifa/en̄ ecke deya. Allar hn̄s Misgiørder sem han̄ hefur giørt/skulu

ecke j Miñe verda festar. Og Esaiæ 45. Eg em hañ/ eg em hann sem afmæer þijnar Illgiörder/ miña vegna/ og hugleide ecke þijnar Synder framar meir.

Þegar vor Herra og Lausnare JESVS Christus kiende oss ad bidia/ þa gaf hñ oss eitt kreftugt Rad og örugg va Lækning vid Vantrunne

1. Þvi fyrst/ þar hañ skipar oss ad kalla Gud vorn Födur / þa vill hañ ad vær skulum medkieña ad hañ hefur eitt Födurlegt Hiarta til vor / eins og hañ sa sem er riettur Fader/ og hvörs rieft Bern vier erum. Nu fyrst eingeñ Sonur (sa ed alvarlega snyr sier fra sijnum Illgiördum) kañ eda þarf Efasamur ad vera/ um sijns Födurs Goodvilld vid sig.

Þa

Þa skulum vær og ecke helldur
Efablander vera uñ vors Naad
uga Himneska Foðurs Giæsku
og Millde. Þesse Guds Fod-
urs Hiartás Goodgirne vid sier
hvørn Syndara sem Jdrost/ hun
ur mala fast vegiætlega j Epterlijk-
inguñe uñ þañ Fortapaða Son
Luc. 15. Og David seig * 103. Ps
Lijka sem þad Fadereñ er Børn-
unum Lijknsamur/ Eins pa er Dr
otteñ Myskunsamur vid pa sem
heñn Ottost.
2. Þar næst skipar Christur oss
j vorre Bæn ad seigia/ Fyrergief
þu oss vorar Skullder. Hvad hñ
hefde sannarlega ecke giørt/hef-
de hañ ecke viliad Fyrergiefa oss
Syndernar. Og þvi seiger Au-
gustinus so/ Hvar fyrer skyllde
Christur hafa kiendt oss ad bidia

so j vorre Bæn/ Fyrergieþ oss vorar Skullder: Nema til þess/ ad hañ audsyne ad hañ er/ og vill vera viss og obrygdull j siñe Myskunseme/hvør ecke vill j nockurn Maata/ ad vær þreytunst a þessare Bæn/ nie leggiū hana nidur. 3. Hier ad auk skipar hann og bydur/ad vær skulum seigia/Frelsa oss fra Illu. Þar þyrer vill hañ sañlega frelsa oss/ so framt vær flyum jñ fyrer hyñs Nadarstool/med sañre Jdran.

Þetta læt eg so stuttlega vera sagt uñ þa almeñelegu Lækningena/moote hvørre sem hellst Synd/ hvørsu stoor eda andstyggeleg sem hun kañ ad vera / hvørt helldur sem hun heþur skied aþ Vondū Vilia/eda aþ Natturuñ

ar Veikleika/vitãde eda ovitãde.

Eñ aþ þvi þar þiñast ymisleg Tilþerle og Efne til Drvœnt, ingareñar/Nia sumum Mönnum/ stundum þessar sem nu er umtal, ad/stundũ adrar/þa vil eg j þessu Eþne / epterfylgia þorsocktum Lœknurum / sem kappkosta þad þyrst/ ad wtdrijfa Sok og Eþne til hvorrar Soottar sem fyrer þa kiemur/Og vil eg þvi fyrst yþer þara ꝛ Ransaka hvor ad sie Sok og Eþne til Drvœntingareñar/ og setia so þar j moot Lœkning, ar aþ Guds Orde/Vppa þad ad hvor og ein veiktruud Mañesk, ia mætte Nughreystast og styrk, iast/med slodugre Von uñ Gu, ds Nad og Myskun/og yþerbu ga so þa skadsemu Scalareñar A

stridu/sem er Aurvilnaren.

Nu virdest mier sem þar sieu sex Saker og Tilefne/ til allrar Aurvilnunar og Upasemdar.

1. Su Fyrsta er Stoord z herfe leg Andstygd Syndareñar.
2. Onnur/ ad vita ecke GUds Vilia.
3. Þridia/ su Meining eda Nuz an/ ad Gud hañ hafe wtvaled sier nockra sierlega/ fram pyrer adra/ Edur svo/ hvort Madur sie wtvalin̄ til eilijfs Lijfs ed-ur ecke.
4. Fioorda/ Su Meining og sa þancke/ hvort Madur hafe drygt Synd j mote Heilogum Anda/ eda ecke.
5. Fimta/ Su stoora Eymd z Hormung:

Normung/ sem Menn plagast
nu oaf læfalega j þessu Neime.
σ. Su siotta er / þa Madur
hefr leinge leiged og velit sier j
Syndene.

Nær þesse Tileßne til Aur-
vœntingareñar aßsrißast og burt
takast/ þa læknast sa Veiktruade
hæglega.

Um þa þyrstu Søkena
til Orvœntingareñar.

Fyrsta Sok og Eßne til Aur
vœntingareñar (sem eg þramset-
te) er þeirrar Syndar Vøxtur/
og Vidurstygd/ sem sierhvør veit
sig drygt haþa/ med hvørri hañ
heþur audsyndt / þad hañ er ecke
Guds Þienare / helldur Syndar

 ennar

eñar z Diøfulsins Præll z Py+
Pvi hvør Syndena giører (seiger
Christus / Joh, 8+) hañ er Sy
ndarennar Præll. Nu er Syndar
eñar Pioon Diøþulsins præll /
og veiter hønum Hlijdne / Styrk
og Adstod / hvør ed alla sijna Lyst
og Vnadsemd hefur af Syndun
um og j Syndunum / Gude til
Vancæru og Mootþroounar og
Smænar / aþ hvøriu Auglioost
er / hvad sicægur Vidurstyggeleg-
ar / og olijdanlegur Hlutur ad
Synden sie+ Pviad allar Skiep
nur kuñu ecke med allre siñe For
pienustu og Formegun þullar
Bætur ad gialla fyrer þa allra
minstu Synd sem til var / auk
helldur þyrer allar+

Hvad skal þa sa giøra til / sm
veit

veit med sialfum sier / ad hañ er
sekur j so obærelegre Syndabyrde? Hañ skal ganga jñ j Allden
garden (þad er) jñ j Guds Helgedoom / og leita sier þar epter
Lækningu / moote þessare Efasemi og Vantru / sem kiemur aff
Syndareñar Andstygd. Eñ þesse Guds Alldengardur edur Helgedoomur / er ecke annad enn Guds
Kirkia og Søfnudur / j hvorium Guds Ord predikast / hvar ed þær
am þyrer oss setter verda sex Nu ter / j Samtijkingunr. Og hvar
Samtijking jñehelldur j sier krop tuga Lækning / vid þessare Aurvæntingareñar Astriþu / sem kiem
ur af adurstygdum Syndaña vekte og Andstygd.

Þesser eru þeir Hluter

sem samanvegast meiga sijn a millum.

1. Synden og Guds Nad.
2. Mañsins Eymd/ og GVds Myskunseme.
3. Skullden og Borgunen.
4. Adam og Christur.
5. Ovinskapureñ z Forlijkunen
6. Sootten z Lækningeñ/ Edda Siuke og Græðarenn:

J þessum sex Hlutum er athugandaz adgiætanda/ hver Partur eñ i Samjoþnuneñe sie styrkvare og kreptugre. Item hvor ad sie ostyrkvare og Krapta miñe.

I.

Fyrst skal Madur saman bera Syndena vid Guds Nad. Lat nu so

nu so vera/ad þijnar Synder sieu
j sialfum sier Hrædelegar z And-
styggelegar/eff þu samlijker þeim
vid añara Maña Synder/hvør-
iar (kañ ske) virdast ad Stærd
og Mæler liettare/ þærre og smæ-
ærre eñ þijnar eru / þo skal þad
vera laangt fra/ad þær yfergnæ-
fe Guds Naad/ hvør ad Stærd
og Mæler er stærre og meyre eñ
Synden/Jaa/ hvør ed yfergnæ-
ffer allar Veralldarenar Synd-
er. Þar fyrer er þijn Synd j
ongvañ Maata kreptugre til Fyr-
erdæmingareñar/eñ Guds Naad
og Myskun er til Sæluhialpar-
eñar. Syndga þu alldrei so stoor
kostlega / ad þu hyxer ad allar
Veralldarenar Synder (auk hell
dur þijnar) mune stærre vera eñ

Guds Naad. Tru þu heiløgum Anda/ sem so talar pyrer Munn S. Paals/ Rom. 5. Hvar han̄ medal annara Greina setur þrum̄ þesse Gullvægu Ord/ sem ætti ad vardveitast inst j hvørs Mans Hiatta/ hvar Synden yfergnæfer (seiger hann) þar yfergnæfer Naaden eñ mykl̄u framar. GVds Naad hun yfergnæfer med oseig ianlegum Hætte Syndena. Og S. Paall talar þar ecke um̄ eins Mans Synd/ helldur um̄ allar Verálldareñar Synder. Nu fyrst ad Naadeñ er meire og stærre/ eñ Verálldareñar Synder (svo sem hun og er/ z sa heilage Ande vottar) þvi skyllde hun ecke þa yfergnæfa þijna Synd/ þo hun sie mykel og andstyggeleg?

J þessum Stad merker þetta Ord/ NAAD/ Guds reidubwna Vingan/ Hylle og Goodvilld og Myskun / med hvorin ad allar Synder / þess sem snyr sier j fra synum Illgiørdum/ til Guds fyrer Truna a Christum / afmaast og ad øngvu verda. Þvi Gud Fader hefur alla þa sem sig Leid rietta Hiartanlega kiæra j synum kiæra elskulega Syne. Þar fyrer kan Synden alldrei vera svo mykel/ ad Naaden (af hvørre ad Gud fyrergiefur oss vorar Synd er fyrer Dauda syns Sonar/ og til reiknar oss hans Rietlæte) sie ecke længtum nooglegre og meire/ so ad hun kan alldrei med noc kru moote Sigrast af Syndenne. Þennan Syndarenar og Guds

Naadar

Nadar Samsꝥnud / skal hvør Christenn Madur setia j moote Auruæntinguñe / eins og eirn ørugg vañ Skiølld og þa bestu Brynju.

Þar þyrer nær sem hellst Syndareñar Vørtur og Andstygd vill koma þier til ad Mistreysta / þa sia þu so fyrer / ad þu væner ecke heilagañ Anda Lyge / sem talade þyrer Muñ hins heilaga Pals / Helldur tru þu stødugl ega j þijnu Hiarta / ad hañ sie Sañleikureñ / og vert svo j allañ Mata viss og øruggur þar uppa / ad Nædeñ er langtum Megnugre eñ þijn Synd er / til hvørrar Nadar / eꝥ þu villt innsłya med sañre Jdran / þa verdur þu Sæluhølpeñ og Farsæll ad Eilijfu.

J añañ

II.

Jafnañ Mœta skal Madur vega saman Mañsins Synd z Guds Myskunseme. Mañsins Synd og Vesolld er riett Hegning, ar Straff þÿrer Syndena. Þvi ad strax sem Naaden afmœer Syndena/so mÿnkar Straff.d/hvort ad er Mañsins Synd og Vesolld. Þar fyrer / þo ad Mootlœted sie mÿked og þungt / þa er þad þo j ongvañ Mœta stœrra eñ Guds Myskunseme. Þviad fyrst Guds Myskunseme yfergnæfer oll hans Handaverk/ þa er þad omøgulegt ad hun yfervinnest af Mañsins Syndum. Þui so er þ skrifad j þeim 145. Ps. DRottens er öllum Nadugur / og hñs Myskunseme er yfer öllu hñs

Verkū

Verkum. Til þessarar sinnar o⸗mælelegrar Myskunar lockast hñ fyrst af þui/ad hañ sier vora Eymd og Normung/ Þar næst af þeim Kiærleika/er hañ hefur til Mañkynsins/so sem til siñar veg legustu Skiepnu / sem skepud er epter hans eigeñ Mynd.

Vm þeñañ GVds Kiærleika vid Mañlegt Kyn/ber vor Herra sialfur Vitnisburd hia Joh. 3. þar hañ seiger/ So elskade Gud Heimeñ/ad hañ gef ꝛt siñ Einge teñ Son/til þess/ad aller þeir siñ a hañ trua/fyrerfarest ecke/helldur ad þeir hafe eilijft Lijf. Og veg na þess/þa eyder Guds Myskun seme (hvor ad framflijtr af eirnum brennanda Kiærleika / fyrer Verdskulldan/ Dauda og Pijnu

Jesu Christi) ollum Mannanna Symdum (hvørra Synida endaløk er Fyrerdæmingen) eþ Menn med sannre Jdran snua sier til Guds. Eñ alla adra/þ er/þa Vantrwu'du skal eilijþ Guds Reide þortæra / ecke ad eins vegna Syndaña/sem þeir haþa drygt a mote GudsLøgum/helldur og so (Ja læugtum helldur) vegna þess ad þeir haþa þorsmad þa Lækningena sem Evangelium byd dur fram einū ꝫ sierhvøriū/ Almeñelega/ɯ an Mañgreinar Aliis

Eñ um Guds Mÿskunseme/ hver ed meira Orkar / ꝫ kreptug te er (s̄ ædur er sagt) eñ ell vor Vesollo/þa er Naudsynleqt / ad Kotþesta þessar Greiner/ Ps. 33. Jørdeñ er full af Myskunseme Dr

offens

ottens/ Psal. 130. Hia DRottne er Myskunseme / og j hia hönum er noog Endurlausn. Psalm. 103. DROTTEnn er Lÿknarfullur og og Myskunsamur / Þolenmoodur og harla Goodgiarn/hñ er ei alla Tijma Byssur/og Reidest ecke Ei lijþlega / hañ breyter ecke vid oss epter vorum Syndum/ og endurgi elldur oss ecke epter vorum Mis gióningum. Þviad svo hatt sem pad Himeneñ er upp yfer Jördune þa lætur hañ sijna Myskunseme vera yfer þeim sem hann Ottest So piærre sem pad Austrid er Vestrinu/ so lætur hañ vorar Misgiörder oss piærlægar verda. Lÿka sem þ Fadereñ er Böinnuñ Lÿknsamur/eins þa er DROtteñ Myskunsamur vid þa sem hñ Ottast. Til þessa vil eg setia þa Huggunarsomustu. Grein / sem er hia

Spa. 49. Hvør ſvo hliooðar. Hvórt kañ nockuð Mooðereñ að Forgleyma ſijnu Barne, ſo hun ſiae ecke aumur a Afkvæme ſijns Kviðar? Og þo hun forgleymde þvi/ þa vil eg þo ecke þier forgleyma ſeiger DROTTENN.

Auguſtini Grein er og ein mægiætlegaſta uñ þetta Efne. Cain ſeiger/Mijn Synd er ſtærre/ eñ hun kuñe að fyrergefaſt mier. Þu lygur Cain (ſeiger Auguſtinus) Þvi Guðs Myſkunſeme er meire og ſtærre enn allra Synda Eymð og Andſlygð.

Fulgentius talar og mægiætlega hier uñ ſeigiande/Guð er ſo Myſkunſamur og Goodur/ ſem hañ er oendanlegur / og oviñanlegur. Þar fyrer kañ hvórke ſu Oviñanlega Guðs Gooðgyrnd að yfervinnaſt/nie ſu oendanlega Myſkunſeme nockurn

nockurn Tyma ad prioota. Þviad eins og hañ kann med sijnu Riettlæte ad Þordæma' þañ sem snijst a sijn eigen Rad + Syndgar/ so kañ hann med sinne Myskunseme Sæluhoolpenn ad giöra þann sem hön um hlijder/og Jdrast Syndanna.

Basilius Magnus/setur Vørt Guds Myskunsemda/moote Eyndareñar Stærd/z Margþielda. GVds Myskunsemda j moote Syndaña Margfielda. Ef þu kant nu ad virda Guds Myskun þyrer þier / og telia allar Synder Sie/ þa mattu örvænta þier Nadarenar.

Til þessa Margþiölda Gudlegrar Myskunsemdar skal sa þlyia sem hyrar um̃ Andsttygd og Ðþocka siñar Syndar/og seigia so Myskuna mier Gud epter mykellre My-

re Myskunn þinne / og epter Fiölda
þinna Myskunsemda / afmaa þu
Illgiörd mijna. Þvi ef þu villt
epter Illskum sia / og vor Afbrot
ad minnast a / Herra / hvör kann pad
lijda? Enn þo margar Synder
med oss sie / meire er Naad hia Dr
ottne / hann dregur ei sijna Hialp j
Hlie / so hun alldrei oss þrotne.

Ningad hlijder og þesse Augu-
stini Grein er so hlioodar / Hv-
ör sem vill Fridmæloft vid Gud /
hann skal ecke Ottast sijnar Illgiör
der / helldur ganga diarflega framm
trua ad Gud sie Nædugur + Lijkn
samur / og læta af sijnu vondu Fr-
amferde og giöra þvilijkt ei optar
Hann skal og ecke feigia j Hiarta
sijnu / su Synd kann mier ecke ad
Fyrergiefast.

III.

J þridia Mata skulum vier /
vega

vega saman Skulldena vid Full nadarbootena. Vorar Synder nefnast j Epterlijkingu / Skulld- er. Þviad eins og Skulldernar j Veralldlegum Løgum /þreing- ia einum añad hvørt til Borgun areñar / eda til Hegningareñar. So þreyngia Syndernar andle- ga oss/añad hvort til fulls Bita lings / eda til eilijfrar Hegningar og Straffs. Þviad vorar Syn der giera oss so Skullduga fyrer Guds Doomstoole/ad þar er ein geñ Von til / ad vær ødlunst Nad eda Fyrergefning / nema þar gialldest fyrer vorar fullar Skullder / full Boot og Betal- ingur.

Þesse fullnadar Booten/er vo rs Herra Jesu Christi Pijna og

Daude

Daude/ so ē þesser epterþylgiāde Vitnisburder wtvÿsa/ Rom. 4. Hann er fyrer vorar Synder ofur- selldur / og fyrer vors Riettlætis Saker uppvaktur. Joh. 1. Sia Guds Lamb/ sem burt tekur Ver- alldarennar Synder/ 1. Timoth. 2. Þar er einn Gud og Medalgang- are Guds og Manna / sem er sa Madurenn JEsus Christus/ hvørn sialfann sig hefur wtgiefed fyrer alla til Endurlausnar. Rom. 3. Aller saman eru þeir Synduger/ og þeim er skortur a þeirre Hroosan sem þeir ætttu a Gude ad hafa/ og verda so wt af hans Nꝍd an Ver- dskulldunar Riettlꝍtter/ fyrer þa Endurlausn/ sem orden er fyrer Je- sum Christum/ hvørn Gud skickade til Forlijkunar Mans/ fyrer Truna i hans Bloode/ 1. Joh. 1. JEsu Christi Guds Sonar Blood/ þad

hreinsar oss af øllum vorum Syn-
dum 1 Joh. 2. Hañ er Forlykunen
pyrer vorar Synder/ og ecke allein
ofta fyrer vorar helldur og so pyr-
er allar Veralldarennar Synder.

So hefur þu nu heyrdt/hvør
vor Skulld sie / og hvør ad er
vor Borgun & Fullnadarboot.
Nu vilium vær saman vega þet-
ta/so ad vær kyñum þess auglioos-
legar ad sia / hvørt ad Synden
sie krøptugre til Fyrerdæmingar
eñar / helldur eñ Christi GUds
Sonar Fullnadarboot til Sa-
luhialpareñar.

Hvørsu krøptug ad Synden
sie/þad audsyner allrar Veralld-
areñar dagleg Reynsla. Þviad
Syndareñar Løgmal hlijfer øng-
vum/hvørke þeim Bolldugu nie
Vijsu/Rijku eda Fatæku/Mañe
eda

eda Konu/Ungum eda Gömlū/ Løndum eda Lÿdum/helldur þiaa er eirn og sierhvørn med smisleg um Mootgange og Exmdum/ og straffar uñ sÿder/ecke allein aſta med Lÿkamlegum Dauda/ helldur og jafnvel med eilÿfre Fyrerdœmingu og eilÿfre Pijnu alla þa sem ecke giallda fullar Bœtur fyrer sig.

Soddañ er nu vor Skulld/og þañeñ straffar Syndareñar Leg maal/ alla þa sem ecke borga sÿna Skulld. Eñ þo samt sem ædur hvørsu Skadsamleg/hvørsu Ogur arleg/hvørsu Stoor sem hun er þa er hun þo Endanleg/og kañ vel ad sliettast ☧ ad øngvu ad giør ast/þviad Fiørkaup ed Guds So nar/ er langtum kroptugra ad sÿ

nu leite til / aþ Dyrdleika ſijnum og Giæſku / eñ Skullden aþ ſiñe Bondſku. Þad er og lꝍngtum kreptugra til ad þrelſa / eñ Skullden er til ad Fordæma. Þad er ꝫ lꝍngtum kreptugra til Saalu hialpar / eñ Skullden er til Fortopunar. Eg veit fyrer viſſt / (ſeiger hiñ Heilage Bernhardus) ad Jeſu Daude hañ er lꝍngtum Mattugre til þeſſ Gooda / eñ vorar Synder eru til þſſ Vonda. Þvi ſo? Þviad fullnadar Booten er Oendanleg og Omæleleg / eñ Skulden er endanleg og mælande.

Nu kantu ad ſeigia / Hvernen̄ kann eins Mans Daude ad vera Fullnægia og Boot / fyrer ſo marg ar Synder ſem j allre Verolld enne eru gierdar? Er ecke hans Daude endanlegur? Er hañ ecke

Stund

Stundlegur? Er hann ecke umlid, enn? Andsvar. Eg medkienne / ad þar var ecke nema eins Mans Daude / Eg medkienne og so þad / ad hann var Stundlegur / og er umlidenn. Hvar (sem Paulus seiger) hann deyr ecke framar meir. Þo samt er sa endanlege Daudenn ein oendanleg Fullnadar Boot / z eins oendanlegs Matter og Kraptar / þvi þad er ecke þess Mans Daude sem ad er einfalldur Mad ur / so sem vier erum. / Helldur þess Mans Daude sem var sann ur Gud. Hvad Gud og Madr Jesus Christus er daudr / þo j. Ær te Natturu / sem kunne ad deyia.

Af þessu kienner þad / ad Dyrd leike / Verd og Kraptur Daud ans Christi er Oendanlegur / og

er noog

er noogleg puunadar Boot pyrer allar Veralldarennar Synder. Pviad pad soomde vel Guds Ritettlæte / ad svo sem eirn Madur Syndgade / og pellde Synd og Seckt a Hendur ollū sijnū Epterkomendum / So skyllde og eirn Madur Borga / og pullar Bætur giallda pyrer allar Veralldareñar Synder / epter Ritningareñ ar Hlioodan. Nu ap pvi ad su minsta Synd / mætte sier meir / eñ ad allar Skiepnur kyñe hana ad Yperbuga / da þ hana Fullnægiu ad giora / pa hlaut sa sem Broted skyllde Bæta / ad vera eirn sañur Gud / og eirn sañur Madur / uppa pad hañ praṁkvæmde so myked sem Gud / og ad hū Skylldadest til pess / eins og sa / er

þar til være skyckadur j Stadenn allrar Veralldarennar. Þar fyrer/þo ad þesse Madur JEsus Christus/ hann sie ecke nema einu sinne Daudur/þa er þo sa Daude eilijflega Kroptugur/ til ad giøra alla þa Sæluholpna/sem nu sanre Jdran jnnilega til GUDS. Hebr. 10. Med einne Offrann hefur hann ad Eilijfu fullkomna giört þa sem Helgader verda. Item Vier erum Helgader fyrer Foornfæring Lijkamans JEsu Christi/ einu sinne skiedna. Item / Þesse Foornfærde eina Foorn fyrer Syndernar/su sem Eilijflega duger/og situr nu til hægre Handar Guds. Item/Christur byrtest nu j Endalok Veralldarennar/eitt sinn/fyrer sijna eigenlega Foornfæring/til burttöku Syndarennar.

Aff þessu øllu tekur Postulenn

um sijder soddan Nuggun og Er-
anst / j þeim. 10. Cap. og seiger.
Fyrst vær hðfum nu þad Transt til
jngongu j hid Heilaga/ fyrer Blo-
oded JEsu / þa lætum oss þar ad
ganga med sañarlegu Hiarta / og
Algiðrfugleik Trwareñar / yferdre-
yfder j vorū Hiortunn / og vidskild
er vid vonda Samvitsku / og þve-
gner j Lijkama / med hreinū Vatne
og lætū oss fastlega hallda Vidur-
kienningu Voñarennar / og örvæntum
ecke / þvi hañ er Tryggur sem hefne
heptur Fyrerheited.

Fyrst þa so er / ad Forlijkun-
eñ og Fullnadargiørdeñ byrer vo-
rar Synder / er lꝏngtum stærre
og kreptugre til ad lijþga / helld-
ur eñ Secken og Skullden er
til ad deyda / þa skal eingeñ er-
vænta sier vegna Margþiellda &

Stærdar sijna Synda/helldur mz sanne Jdran/ og Syndanna Fra-hvarfe/blyia sig fyrer Nadarstool eins Guds/ fyrer Truna a JESUM Christum. Pijnu og Dauda Drottens (seiger Bernhardus) helld ej vijst Teikn og Merke um Syndanna Fyrergefning. Þvi Rödd denn hans Bloods/er langtum sterkare enn Abels Bloods Kall/ og hroopar þar fyrer allra Synda Fyrergefning j Hiörtum þeirra Ut völdu/þvi hann er gefenn j Daud ann fyrer vorra Synda Skulld. Eg er og oefadur (seiger hann) j þvi ad hans Daude mune megna og krafta meir til hins Gooda / enn vorar Synder til hins Vonda.

IIII.

J fiorda Mata skulum vier samanbera Adam og Christum/

hvad og Paalus giorer 1. Cor. 15. Capit. þar han svo seiger / Daudenn kom þyrer eirn Mann/ þyrer eirn Mann kom Vpprisa Fr amlidenna. Og lyka sem þeir doou aller fyrer Adam/ svo verda þeir og aller lyfgader þ Christum.

Hier setur Paalus hvern j mote ødrum / Adam og Christum/ so sem tvo gagnstadlega Nate/ hvorier og eirnenn Gagnstædar Verkaner af sier leida. Hviad lyka so sem Dauden kom yfer alla Men þyrer þann Synduga Adam/so kom og Lifed þyrer þann Riettlæta Christum / yþer alla þa er a han trua. Og Rom. 5. Cap. seiger enn aptur Paalus/ Lyka so sem fyrer eins Mans (þ er Adams) Ohlydne/ eru marger Syndyger ordner/so verda og fyrer eins

er eins Mans (þad er Christi) ol
yðne/marger Riettlater. Item/ef
marger eru Dauder fyrer saker eins
Mans Syndar/þa gæþer þo mik
lu meir Guds Nad + Gæfa yfer
plevrum / fyrer eins Mans Nad/
JEsu Christi.

Nu veit þad hvør og eirn Ri
ettchristeñ Madur / ad Christur
Gud og Madur er laungtum kr
optugre til ad Liffga/eñ Adam er
til ad deyda. Þar þyrer / Hvør
sem ørvænter sier Guds Nadar
þo hañ sie hiñ mesie Synapamad
ur/sa hiñ same svivirder Christ
um/ setur sig upp i moote hon
um / og giører miña wr honum
eñ wr Adam / eins og Christur
være ecke Mattugre til ad giøra
Meñ Saluhoolpna /eñ Adam
var til ad giøra þa Synduga.

V.

J þimta Maata skulum vær saman vega Ovinskapeñ og Forlijkunena/ Vm̃ hvad Paalus so skrifar til Rom. 5. Capitula. Ef vier erum vid Gud Forlijkter fyrer hans Sonar Dauda/ þa vier vorum enn Oviner/ myklum meir verdum vier nu frelsader fyrer hans Lijf/ sem Forlijkter erum.

J þessum Ordum/ setur Paalus hvort a moote ödru / Fyrst Ovinskapeñ og Forlijkanena/ sijdañ Afl og Maatt Daudans Christi/og Krapt hans Lijfs. Þviad Daudeñ Christi hañ velldur þui/ ad vier komunst i Saatt vid Gud/eñ Lijfed Christi verkar þad ad vier verdum Saaluhólpner.

Þetta Maallæte hins Heilaga Paals / kallar Augustinus HER VOPN

VOPN z HERSKRA da/ Med hvoriu Ovinuren Sigraſt og eirn oraſkanlegan Nialm/ ÿ hvorium ſa horfar til Baka apt ur/ſem med margfalldlegum Freyſtingum og Mootgange kapp koſtar ad koma oſſ til ad hafa Efa a vorre Saluhialp.

VI.

J ſiotta Maka ſkulū vær jaſzna ſaman Siukdoomenum vorū/ vid Lækningena/ Eda þeim Siuka vid Græduran.

Vor Himneſkur Herra hann nefner ſig ſialfzan eirn Græðera og kallar alla Siuka til ſijn / og byſdur þeim fram ſijna Hialp. Matth. 11. Kemed til mijn (ſeiger hann) aller hier ſem Erfided/ og Þunga eru hladner, eg vil En

E. vij durn æra

durnæra ydur. Þetta skilde Da=
vid vel/þegar hañ sagde so/ j sijn
um 103. Psalme/ seigiande/ Loff
seig þu Drottne Aund mijn/ & allt
hvad med mier er / hans heilögu
Nafne/ Lof seig þu Drottne Sa
la mijn/og forgleym ecke öllu því
Goodu sem hañ hefur giört þier.
Hvör ed fyrergiefur þier allar þij
nar Synder og græder allar þijn=
er Meinsemder. Hvör ad frelsar
þitt Lijf wt af Fordiörfuneñe/ og
krýner þig med Millde og Mysk=
unsime.

Fyrst þad/ad Christur vor Gr=
ædare er Guds Wijsdoomur/þa
kañ hann ad lækna allra Manda
Soottarferle/so sem og Fulgen
tius ŧ endarlega alyktar & seig=
Sie hñ einn forsöcktur Grædare/
so kañ hañ ad græda allar þijnar
Meinsemder/ Sie vor Gud Mys=
kunsam=

skunsamur/so kan hn ad pyrergefa allar Synder/þvíað su Goodgyrnder ecke algiörd/ sem ecke Yfervinnur alla Vondsku. Það er og ecke algiördur Lækner / sem ecke kan öll Mein ad græða. Af þvi Ritning en seiger / j. Spekinnar Bok. 7. KANN Glæted Yfervinnur alldrei SPEKena. Hvad þurfte vær þa ad huxa / ad ein eda önnur Synd kunne oss ecke ad pyrergefast / þyrst Drotten er Lyknsamur ellur voru Kranglæte? Eda til hvers ætlum vær / ad su eda su Misgiörd mune ecke kunna ad græðast / þyrst DROTTenn græder öll vor Mein? Þar þyrer skal eingenn sier örvænta Græðerans / og liggia samt j sinum Veikleika. Eingenn skal hallda Guds Miskunseme so audvirdelega / ad hann þurfe þess

ſke þeſſ vegna ad ørmegnaſt und-
er ſijnum Syndum.

Poſtuleñ ſeiger Rom. 5. Ch-
riſtur doo fyrer oſſ þa þegar vær
vorum ſynduger. Og Grædarenn
ſeiger ſialfur, Mctth. 9. Eg er ei
ge komeñ ad kalla Riettlata/ hell
dur Syndugu til Jdranar/ Jtem i
þm 18. C. Mañſins Soñr er kom-
eñ ad frelſa hvad Fortapad var.

Þar fyrer kañ hvør ein Synd
ad læknaſt/ hverſu ſtoor ſem hun
er/ þegar Chriſtur leggur ſiñ Gr
ædeſꝛingur þar vid. Og ſkal þvi
hiñ Sıuke leita hñs og bidia hñ
ſo ſem Eſaias Rædleggur J 55.
Cap. ſeigiande/ Leited Drottens
a medañ hñ er Nalægur. Sa hiñ
Ogudlege lati af ſijnum Vonda
Veige og Illvirken af ſinne van-
an/ og ſnue ſier til DROttens/ þa

mun han Myskuna hönum/ og til Guds vors/ þviad j hia hönum er mikel Fyrergefning. So ef ein giefe nu sa Ogudlege sinn Veg/ med hvørium hann syndgar/ sa Rangláte afleggie sijnar Hyxaner/ med hvørium hann órvænter/ sier Syndanna Fyrergiefninger/ + snuist sier til Drottens/ epter Prophetans Ordum/ þviad hia Drottne er noog Myskunseme.

J þeßum Malgþieldum Guds Myskunsemda / vantar eckert/ j hverium ad er Almættug Myskunseme/ og Myskunsamlegt Almætte. Og þar þyrer skylldе sa Synduge eptertylgia Dæme hins Heilaga Davids/ þar han svo bidur Psalm. 6. Myskuna þu mier Drotten/ þviad eg em Veik ur/ Lækna þu mig DRotten/ þvi ad mijn Bein eru skielfd. Svo

sem hañ villde seigia / Eg er Ve
ytur og Siukur / eñ þu ert Lækn
areñ / Þar fyrer lækna mig / eg
sem nu epter þinne Skipan flŷ
til þijn. Og eñ j ødrum Stad
seiger hañ / Psal. 51. Myskuna
þu mier GUD / epter mikellre My-
skun þinne / og epter Fiølda Mysk-
unsemda þiña / afmaa þu mitt Ra
nglæte. Þad er / DROTTenn
GUD / Eg bid um̃ þijna myklu
Myskunseme / þvi eg þiñ og for
nem mijna Eymd / Eg bid um̃
þijn kroptuga Læknisdoom / j
moote mijnum stoorū Raunū Eg
bid um̃ Margfiølda þiña Mysk
unsemda / moote Margfiølda mi
ña Synda / Þu Læknar sundur
knosada j Hiartanu / og bindur
um̃ þeirra Saar. Psalm. 147.
Þu ert øllum Nadugur / og þijn
Myskun

Myſkunſeme er yper óllum þinu Handaverkum/Pſalm. 145.
Hier til vil eg ſetia Auguſtini Grein / ap þeim 102. Pſalme ſo hlioodande. Eingen Saar eru þau ad ſo Almættuge Eiliſþe Læknar. eñ kuñe ecke ad Græda/ Alleinoſta Siep þu þig hóndum i Valld / og forſmaa þu ecke hans Læknis Hendur/ hañ veit ſialþur hvad hvórju hæþer/ og þvi ſkalltu ecke ad eins gledioſt vid/ nær hañ græder þig/ helldur og jafnvel / nær hañ ſærer þig.
Þeſſa ſeh Nluke ſem ſvo eru nu ſamanborner hver vid añañ/ ka ſkulum vær ætiid Hugþeſia ſvo opt ſem vær bidium. FÝRer, gief þu oſſ vorar SKÚLLder. Verum of Hiarta i þvi Ueþad er / ad GUDS Myſkunſeme/er

Mattugre og Krøptugre eñ vor Synd og Vesølld / Truum og þar med vissulegana / ad Guds Nad er stærre eñ allar Verallð-areñar Synder. Stenduͤ fast a þvi / ad þær golldnu Vaturnar þyrer vorar Skullðer/eru langt um meire og stærre og kreptug-re eñ Skullðeñ var nockurn Tijd mätte Werldin Oedader j þvi / ad Christur sa annar Adam / hañ er kreptugre til ad Lijfga Riettlæ-ta/ og ad helga þa / eñ sa þyrre Adam var til ad deyda og For-dæma.

Ein fram allt/þa skulum vær vera visser þar ut i fra / ad vor Statt og Forlijkan vid Gud/ ys ergnæfe þa Tvi-rattu/ sem ad-ur var / og ad Lækningen sie

Mattugre og Afimeire eñ Mañ kynsins Veikleike. Og skulū vær so læra/ hvørsu satur ad Drott= eñ er/ og hvørsu sæll ad sa er/ sem Vonar til Hans.

Um þa adra Søkena til Orvœntingareñar:

Su añur Søk og Cpne til Orvœntingareñar (sem fyrr var sagt er) þetta/ Ad vita ecke Guds Vilia/ hvørn su Heilaga Skrift kann alleina Auglioosañ ad giøra fyrer oss. Þar fyrer skulum vi, er leita Rada um hañ til Ritningareñar Vitnisburda/ hvørier Nœglega kuña þessa Spasente ad græda. Og þvi vil eg setia fram nockrar œgiœtar Greiner wr Skriftenē/ um Guds Vilia til vor Mañaña.

Þar

Þar ſtendur liooſt/ 1. Tim. 2
Gud vill ad aller Menn ſialpeſt/
og komeſt til Vidurkienningar ſann=
leikſins / Þvi þar er einn Gud/ og
einn Medalgangare millum Guds
og Manna/ ſem er ſa Madur Je
ſus Chriſtus/hvór ſialfann ſig hefur
wtgiefed þ alla/til Endurlauſnar.
Hier giører ſier Poſtulenn Pall
þriar Rader. J fyrſtu og efſtu
ſetur hann Gud. J midiunne ſetur
hann Endurlauſnarann/ med Offre
ſijns Bleſſada Lijkama. J nedſtu
ſetur hann ecke einn Part Manna/
helldur allt Mannkyned/ eda alla
Menn a Jørdunne. Þar þ/ Hvør
ſ iatar ſig ad vera Manneſkiu/
hann ſkal og vita ad hann er j þeir
ra Tølu/fyrer hverium þeſſe Tru
faſte Medalgangare bidur / og
fyrer hvøria hnn giellldur wt ſitt
Fierkaup.
Enn

Enn hvørnen ad hvør og eirn skule þæra sier þetta Fiørkauped Guds Sonar j Nyt / þad kiener Pøstulen þar hañ seiger. GUD vill ad aller menn komest til Vid urkieñingar Sañleikfins. Nu er su Sañleikans Vidurkieñing / ein Vitund og Traust a Guds Myskunseme / fyrer þad Endurlausnareñar Verdkaup / sem Christur Medalgangarenn a mille Guds og Maña / gallt fyrer alla Meñ / a Krossens Galga. Og vegna þessa skal hvør og eirn sitt kiemst til Sañleikfins Vidurkieñingar / og med eirnre stødugre Von og fullu Trauste / helldur sig alleina vid Medalgangarann JEsum CHRISTum / Af leysast af øllum sijnum Syndum.

og prijd

og prijdast med Christi Riettlæte og pa uppa Himerijkis Arfs Von han rietta Pant og Trygd argyslmg / sem er Heilagz Ande.

So þarf nu eingen ad örvænta sier Guds Naadar/epter þvi þ er vijst og satt / ad Gud han vill ad aller þeir skule verda Sæluhoolpner / þeir sem med Trwne verda hans Limer.

Þessum S. Pals Ordum / samhlioodaog margar adrar Ritningareñar Greiner/af hvorium eg vil framsetia nockrar / oss til Truarstyrkingar / Ezech. 33. So saññarlega sem eg life (seiger DROTTeñ DROTTeñ) pa hef eg ongva Þocknan a Dauda hins Ogudlega/helldur þad/ad sa hinn Ogudlege snwe sier fra sine illre Breytne/og life. Joh. 6. Þad er

mijns Födurs Vilie þess sem mig sende/ ad hvör sa sem Soneñ sier/ og truer a hañ/ sa hafe eilijft Lijf. Pet 3. Drotteñ hefur Polenmæde vid oss/ og vill ei þad nockur Fortapest/ helldur þad/ ad hvör sinne sier til Yfirbootar.

Þeñañ sijn Vilia/ med hvöriū Gud hañ fullkomlega vill / ad aller skule verda Saluhoolpner styrker hañ og Stadfester/ Matthei 17. Þar hñ bijdur og skipar/ ad aller skule heyra og hlijda Synenum. Item/ Christi Skipun stendur og/ Marc. 16. Þar hañ vtsender sijna Lærisveina/ seigiande. Fared wt uñ allañ Heimeñ og prediked Evangelium öllum Skiepnum/ Hvör hañ truer og verdur skijrdur / sa skal hoolpeñ verda. Eñ hvör sem ecke truer/ hñ skal Fordæmast.

Þessa og adra þvilijka Ritning areñar Vitnisburde um GVds Vilia (med hvørium hañ syner/ ad hañ vill ad aller skule verda Sæluhoolpner) þa skulum vær ecke j nockurn Mata/med nockrum Vielum eda þrøngtu Skrafe læta þra oss burt taka/ Þvi sie þad satt (sem þad og sañarlega er satt) Ad Gud vilie ad aller Meñ verde Sæluhoolpner. Þa er þetta Osatt/ad Gud vilie ecke ad aller verde Sæluhoolpner/ Aþ þvi/Gud hiñ er ecke tvijmæll nie tvijbentur.

. Þar þyrer/med þvi Fyrerheit hans Nadar (hvørt Sonurenn heþur openberad) er almeñelegt og øllum til reidu / sem nu er sagt/þa skal eingeñ Madur hug

sa/ad

sa/ad Fadereñ hafe nockurn ann añ Neimugleganñ Vilia hia sialf um sier/ gagnstædan þeim er hñ hefur ædur Opinberad oss med Rausst sijns Sonar JEsu Chri, sti/ sem er eirn sañur Sendebode og obrygdullt Vitne uñ sijns Fødurs Vilia.

Svo skulum vær nu hier af taka oss Huggun j moote ællre Orvæntingu og Efaseme / vid hveria Huggun vær skulum Stydia og hallda oss/so sem vid añad Lijfakkier j Freistneñar sterkũ Storme og Bylgium. Og ef vær giørum þad/þa muñu vær alldrei under A-fellum liggia/ne kollkastast/ eige helldur hrekiast j nockrum Storme/þo ad æ moote oss blæse. O ho/ Hvørsu sæler

mættum vær vera/ eß vær kynn um ad þesta þeñañ Lærdo omenn um̃ Guds Vilia/ j vorum ſnſtū Hugskotſins og Hiartans Rootum/ og med ſõñu Trunadartrauſte gieþa oſſ Gude j Vallð?

Vm þa þridiu Søkena til Orvæntingareñar.

Su þridia Søk og Eꝼne til Orvæntingareñar er þeſſe. Mar ger hugſa um̃ þad/ hvørſu ꝼæer þeir verda / ſem Vtvalder eru. Þvi þegar þeir heyra þeſſe Ord eñ. Matth. 20. og 22. Marg er eru kallader/ eñ ꝼæer Vtvolder/ Þa ꝼer ſtrax um̃ þa/ og þeir taka til ad eꝼaſt j þvi / hvørt þeir munu veraj Tolu Vtvaldra eda eige. A þeſſum Aſleytingar Stt eine ha=

eine hafa marger steitt sig/ so ad
þeir hafa med øllu falled j Aur-
væntingu um Guds Nad/ og hyg-
ad so / ad Gud hañ mune hafa
uppskrifad Sælu sina Utvaldra
ádur eñ Verølldeñ var skøpud/
& þr sem þar eru jñe skrifader þr
verde Saluholpner / hiner ed e-
Eñ þesser eru j stoorre og skad-
samlegre Villu/ þt þesse Ordeñ/
Marger eru kallader / eñ fæer ut-
valder/ Þau eru ønguañeigeñ a
moote Guds Nad/sem þyrer øll
um steñdur opeñ/ eige helldur a
moote S. Pals Ordū/1. Tim. 2.
Gud vill ad aller Meñ verde Sa-
luhoolpner. Edaødrum þvilijkum
Vitnisburdum / sem almeñelega
vitna um Guds Nad/ helldur a
þessara Christi Orda Meining/

ad skiliast/ af þeim tilhneygian⸗
de Greinum sem þar hia standa/
Matth. 20. Samlijkest Himna
rijke (það er su Christelega Kyrk
ia) vid eirn Hwsfodur/ hvør ed
leygde Verkamenn j. sinn Vijngard
og hann leiger alla þa sem hann finn
ur Jdiulausa. Item/Matth. 22
Cap. Samlijkest Himnarijke (þ
er su Heilaga Kyrkia) vid eirn
Kong/sem hiellt Brullaup Syn
ne sijnum. J þessum bædum Ep
terlijkingum prijsest Guds Nad
og Mijskun/sem verdur frambod
enn øllum/ og Guds Goodgyrne
vid eirn og sierhvern. Og ber
Guds Sonur sig þar upp undan
eins/ umm það mikla Opacklæte/
sem so stoorlega rijker hia mestum
Fiølda af Mannkynenu z seiger.
Marger

Marger eru kallader. Þetta er ein Predikun um̃ Guds Naad/sem fyrer ollum stendur Oper/ Fæer eru Vtvalder. Þetta er GVDS Sonar Kløgun/ um̃ Manñsins Opacklæte / og ad gooder Riettlæter sanner Guds Þienarar sieu miøg fæer.

Þesse Kløgun Christi er samhlioda mz Þre s stendr Matt. 23 Hvǫrsu opt villda eg samansafna þier/eins og Hæna safnar Vngum̃ sijnum under Væingiesier / og þu villder ecke. Ef þeir villdu ecke/ þa hyrer fooruft þeir /og ecke af nockre sierlegre Fyrerætlan Guds helldur af sijnum vondum þverbrotnum Vilia og Ohlijdne.

Þar eru þeir nocker sem meina/ad þesse Lærdoomur um̃ Gu

ds Nad/ sie hvert a moote þeir re Kieñingu um̃ Guds Fyrerhyg-giu/og seigia/ad þeir sem so pre-dika/ad Guds Nad framþiooðest ollum/þeir niðurbrioote þær Ki-eñingar sem eru um̃ Guds Fyrer-hyggiu. Eñ þeir villast/vær ki-eñum þessa baða Lærdooma/þi-vær medkieñum / ad Guds Nad-sie øllum til reidu/ og vær med-kiennum lijka eirneñ ad þeir Ut-voldu hafe vered Fyrerhugader-fyrr eñ Veralldarennar Grund-vollur var lagdur/svo sem Paul-kieñer/ Eph. I.

Hvad seige eg/ad vær medkienn-um? Þetta /vær helldum þad vijst og fast/ad Guds Fyrerhygg-ia og Forsio/ hun sie eirn fastur Grundvollur vorrar Saluhialp-ar/til

ar/til hvørrar vær beþum vort Næle & Athvarþ/ einkū j Daud ans Neyd/ eins & til Þrautar skiols j sterkum Storme.

Eñ þo holldum vær oss ecke ad eins vid þesse ber Ordeñ (Fyrer hyggia eda Vtvalning) svo sem Zenonis Eptersylgiarar giørdu/ Helldur kieñum vær med S. Paale/ med hvøriu moote Guds For sio og Fyrerhyggia verdur/ þvi hañ vt:skijrer oss þañ Mata med Klarum og skilmerkelegum Ordū Eph. 1. Cap. Hañ hefir wtvaled oss (seiger hañ) j Christo/ adur eñ Veröldenn var Grundvollud/ Item. Hañ heþur ßrrerhygad oss j Sonarlexfdera/ til sialfs sirr ß J.Esum Christum/ epter Docknan sijns Vilia. Item/ Heñ hefur oss Docknama giört j sijnum Elskule.

ga Syne/ j hvórium vær hófum Endurlausnena þyrer hans Blood.

Hier wtmælar S. Pall augsioslega Guds Fyrerhyggiu / og seiger ad Gud hafe Fyrerhugad oss til Sæluhialpar þyrer Christum/og j Christo. Fyrer Christum / svo sem þyrer eirn Medalgaungara og Endurlausnarennar pullkomlegt Verdkaup /J Christo /so sem j / og med þui Nøþde hvørs Limer vær verdum fyrer Truna. Þui nær vier med Trune verdum jnnplantader Christo/ þa verdum vær hans Limer/ og erum þess vegna Fyrerhugader og Vtvalder / þviad vær erum Christi Limer.

Af þessu alyckta eg og set/ ecke. þvilyka Prædestinationem og

Atvalning edur Fyrerøtlun sem
þeir Bielþroodu Naudbriootar/
Stoici settu: (þad eru þeir sem
kendu / Forløgen Naudbeygia allt
og rada øllum Hlutum) Helldur
ur set eg fram eina Christelega
Vitskijring um Guds Fyrerhygg
iu/sem er þesse / Guds Fyrerhygg
ia hun er ein Styckan/med hvørre
Gud hann hefur adur enn Verølldenn
var Grundvøllud/epter Hocknan og
Rade sijns Vilia/ fyrer Christum/
og i Christo Fyrerhugad/Ancsnad
og einkad til eilijfs Lijfs / alla þa
sem trua a Endurlausnarann JEsum
Christum/ad þeir skylldu vera
Hetlager og Eleklaaser fyrer sier/
og skylldu vijdfrægia Lofstijr og Veg
semd hans Nadar j allre Eilijfd.

Her ef kan hver og einn hæg
lega ad sia/ad sa Lærdoomur um

Guds Vilia/sm vill ad aller verde Saluhoolpner og komest til Sanleikans Vidurkyñingar/ecke helldur afmæer hañ. Nadena/sm ellum prambijdst/ og hvoria Evangelium wthroopar/ helldur styrker hañ hana. Þar þyrer aug lysast þeir Vitnisburder og þær Greiner/ sem eg þyrerþram sette um Guds Vilia (sem þeigenn vill ad aller verde Saluhoolpner) med þessum Lærdoomenum um Guds Fyrerhyggiu/ og samhliooda j ollu vid hañ/ so sem eg og aña rstadar med pleyrum Ordum hefe þar um talad og kiendt.

Eñ mote þeim sierleaū Nudsynia Forlegum þeirra Stoicorum (hvorium marger fylgia frañ) setia marger Gudhrædder og

Lærder

Lærder Guds Orda Þienarar
þessa þerþallda Barn z Brynniu.
1. Guds almeñelega Skipan.
2. Guds almeñelegt Fyrerheit.
3. Pad almennelega Endurlausnareñar Verdkaup.
4. Pad almennelega Jñsigle/ sem er Skijrnen.

Hviad lijka sem Gud hñ skipade og baud ad predika Evangelium fyrer öllum Þioodum/ og annaþuar öllum þeim sem trua Evangelio Saluhialþ er a fyrer. Offur sijns Sonar/sem skied er fyrer allañ Heimen/ So biþalar hañ ad jñsigla handa öllum þeñ, añ Velgiörning/ þ Skijrnena.

Þesser Muter jñfelast i þessu Ordum Mattevs/ Marc. 16. Ganged wt um allañ Heimen/predikeð.

diked Evangelium fyrer óllum Sk
iepnum/ hvór hañ truer og verdur
skijrdur / hañ skal hoolpeñ verda/
Eñ hvór sem ecke truer/ hañ skal
Fyrerdæmast.

Um þa fiordu Søkena til Orvæntingareñar.

Su fiorda Søk og Efne til
Orvæntingareñar/er þesse. Nær
eirn eður añar meinar sig ad hafa
drygt þa Synd/sem kallast ad ve
ra Synd j moote Heiløgum An
da/ hvør ad þess hættar er (sem
vor Lausnare Christur seiger) ad
hun kañ ecke ad Fyrergefast. Nu
kallast Gudlestanar Synd / og
ein Synd til Daudans.

Þar hafa marger vered þeir
og eru. eñ nu/hvorier/ med þvi

þeir skilia ecke riettelega hvør ad sie Art og Edle þessarar Syndarenar / þa hugse þeir sig hafa dryg^t^ hana. Af hvørre Nitran þad verdur loksins / ad þeir Ðermuslega örvænta sier Guds Nadar so sem gieck einum Wallenskum Fransisco Spira (a vorum Dogum) hvør ed kalladur var af einum Cardinal / til Feneðiu Borgar / og afneytade j þvi vegna Nr ædslu Evangelio / hvert han hefde þo ædur jatad og medkiendt.

Þesse aume Mad: skilde ecke full komlega / hvad Synden a moote heilögum Anda var / so sem S. Petrus Eftertæme Augliostega bevijsar / sem og eirnen afneytade Christo af Hræðslu.

Eñ uppa þad / ad eingeñ steyte sig hi=

ſig; hier a / þa ſkal Mädur med
Athygle leita þvilikrar Vtſkyr-
ingar af Guds Orde / um̃ þa Syn
nd a mote heilogum Anda / ſem
þeſſe er. Synden̄ a moote H.
Anda / er eirn̄ þverbroten̄ Vilie
moote Christo (hvorn Madr hef-
ader riettelega medkient) og eitt
Frafall fra Evangelio (hvort ad
ur var jnſiglad j Mannſins Hiarta/
med Heilags Anda Vpplyſingu) +
Opſookn Christelegrer Kyrkiu med
eirnre endelegre Foracktan Christi
Foornfæringar / og hans Offurs/
hvort bo alleina af þvær Syndena
Þeſſe Vtſkyring er ſaman ſkr-
ifud og tekeñ af mørgum Rit-
ningarenn̄ar Greinum̄ / ſo ſem eg an̄-
arſtadar hefe Aviſad.

En̄ þeſſe Synd ſeigeſt ofyrer-
geffanleg / ecke af þvi / ad hun ſe

krept-

kroptugreeda stærre eñ GUDS Naad / þviad þesse E. Pals Regla er med øllu Obrygdul. Naad eñ yfergnæfer Syndena / Helldur af þvi / ad þar er eckert añad Offur til fyrer Syndena / utañ Christi Offur alleina / og þvi verdur sa: ockar / aþenlega ad fortyñest / sem þad Offur foracktar / allt til siña Afeloka. Vegna þessa skal eingeñ hyxa / ad hñ syndge j mooti Heilogum Anda / nema hñ / sa sem vyssvitande af Prælære allt til Daudastundar siñar / afneytar Christo / Forsmaer og Fyrerlijtur hans Offur og Fierkaup j ollu / aan hvors eingeñ kañ Saluhoolpeñ verda. Fra þessare Synd vardveite ess Herrañ JEsus Christus / Amen.

Vm:

Vm þa Fimtu Søkena til Orvæntingareñar.

Su þimta Søk til Aurvænt ingareñar/er sa margfallde Rauna þungeñ og Mootgangur / sem a einum liggur med sijþelle/j þessu Lijþenu. Hviad/ef Madur viñ ur ecke Boot a sijnum Raunum/ þa steypa þær hønū Trøppu af Trøppu nidur/þangad til hann fellur j Aurvilnan. Hviad strax þa Truen er vtslokeñ/þa þor-myrkvast smam-saman æ meir og meir Guds Nadar Fyrerheit j Hiartanu Mañsins. Þar næst þa Samvitskan er svo Beigd og Asluana ordeñ/ þa sprettur upp ein olijdanleg Sorg ꝛ Kvøl J Mañsins Hiarta/Epter þad kie-

mur Hiartans Ulpkvd og Reide j giegn Gude/af hvoriu þa ſkiedur/ad Mañe ſkiañ um̃ ſiçir er vænter ſier Nadareñar/og ſteyper ſo yþer Saalu og Lijkama eilijfre Pijnu j yſtu Kvalaña Myrkur.

Hvert Rad vilstu þa þinna moote þeirre hrædelegre Synd/ z Veſelld þijns Lijfs/ſo hũ nid urſteyve þier ecke j Vantrunar Hreþalldrar Lækningar ſẽ Madzleita/moote þeſſare Aſtrijdu/ſm̃ er

1. Guds Rad og Aſetningur.
2. Heilagra Epterdæme.
3. Ad ſamjafna þeſſum forgeingelega og ſtutta Mootgange/ vid þa Eilijfu Oforgeingelegu Pijnd. Item/ þeſſare nælægu Mootgangs Byrdeñe/ vid þa eilijfu Pijnu.

Um̃

I.

Vm̃ þad þyrsta.

Guds Rad og Asetning/ med hvorium hñ hirter suma meir eñ suma/ j þessu Lijfe (þo hvør sie od rum. lijkur/ þa Madur giører ad þeirra Syndum) skal Madur ecke ransaka nakvæmlega/ helldur prijsa Gud og Vegsama. Af þvi hañ hefur goodañ Riett til ad þrampylgia þvijlijku sijnu Rie ettlætis Rade. Eñ hier skulum vær athuga tvo Nute. DOM og MJSKVNSEMJ.

Doomureñ er sa/med hvorium hañ straffar eirn og sierhvørn ri ettelega/vegna Syndaresar/sem bæde er med Natturuñe og Per sonuñe/hvørt Straff hñ ælegg ur aþ Fødurlegu Hiarta/ þar ꝥ ad hañ

ad hañ vill so tilbwa sier sialpñ Veg til siñar Myskunar.

Eñ Myskunsemena lœtur hañ þvi j tie / ad hiñ reſſte late ap siñe Vondsku / og verde Salu, hoolpeñ. Þviad þad er GVds Nattura ad hañ deyder / so ad hañ lijſge aptur. Og hañ leider til Helvijtis / þ er / j Sorg ꝛ Mot- gang / so ad hañ kuñe ad upphep ia oss aptur til Himnaña.

Þar þyrer skal þetta tvent / DOMureñ og MYSKunsem- eñ / uppvekia saña Jatning / A- fall / Þackargiord / og Von j þm sem Mootgang eñ lijdur.

1. Jatningena / Svo ad hañ seige med David j þeim 51. Psalme. Mote hier einum heþ eg Broted og illa Breytt syrer hier / Item.

Psalm. 119. Herra þu ert Riett-látur og þijner Doomar eru Riettinde.

2. Afalled/ Svo han̄ seige med Tollheimtaranum/ Luc. 18. E. Gud vertu mier Syndugum Lijknsamur / Psalm. 25. Fyrer þijns Nafns Saker Drotten̄/vertu Lijknsamur Synd min̄e/þviad hun er mykel/ ✝ Psalm. 51. Epter Myke leik Myskunsemda þiña DRotten̄ Afmá þu mitt Rangláte.

3. Packargiörðena/ Ad han̄ seige med Job 1. Cap. Drotten̄ gaf þ Drotten̄ j burt took þad/sie Nafn Drottens Blessad.

4. Vonena/ Ad han̄ med alvarlegu Hiarta meine og seige sem Job 13. Cap. sagde/Þo ad Drotten̄ deyde mig / þa skal eg samt Vona a han̄. Pad er /þo hann

villde kasta mier j burt/j þa mestu og stærstu Vesølld / þa skal eg ecke lina þvi ad Vona a hann þviad þesse Von hun mun ecke æfenlega til Skammar verda.

II.

Vm̄ þad annad.

Epterdæme Heilagra høfum vær mørg þeirra sem ecke hafa falled fra Trunne vegna sijns Langvarande Mootgangs og Eymda / helldur þess meir hallded sig vid eina gooda Von/sem Mootgangurenn var stærre / med þvi þeir hafa vitad ad Doomurenn hūn a ad taka til a Nyse Mottens. Þo vil eg alleina Epterdæme Lazari (hvørt allre Christnenne er alkunnugt) framsetia/hellst þess vegna/

gna/ þviad Christur sette oss þad sialfur fyrer / til Epterdæmis/ Luc. 19. Svo vier føllum ecke fra Gude fyrer nockra Eymd/eda nockurn Mootgang / sem a oss strijder j þessu Lijfe.

Þesse Lazarus var bla fatækur fullur af Kaunum/ Fyrerliten alla sijna Lijfs Tijd j þessum Heime. Hvad giørde Lazarus til þessa? Han ørvænte sier ecke/ hn̄ hugar ecke ad han mune þa þess vegna vtskwfadur fra Gude/ þo ad han være Fyrerliten af Mønnum. Han hugar ecke/ ad hann mune vera Andstyggelegur fyrer Gude/ vegna sijna fwlu Kauna. Han hugade ecke ad hann munde fyrer þad rekest vt fra Gude/ þo ad han være Fatækur og eirn au

mur Þurþamadur. Hvad gierde hñ þa? Þar gieþst Raun a seirna/ Þviad þegar hañ deyde/ þa bæru Einglarner hañ j Abrahams Skaut. Þar þyrer/ hvørsu Fatækur/ Raunaþullur/ Klædaugur/ Fwll og Fyrerlitiñ sem hñ var/ medañ hañ liþde hier/ þa giek hñ samt j Footspor sijns Fedurs Abrahams/ trwde a Gud eins og Abraham/ var Gude hlijdugur eins og Abraham / haþde Vonena/ eins og Abraham/ ellegar heþde hañ j ønguañ Maata tekest iñ j Paradijs m: Abraham.

Eñ þu seiger (kañ skie) Þetta er eitt sierlegt Epterdæme/ þar aþ kañ oss ecke ad giørast ein almeñeleg Regla. Andsvar/ Jaa sannarlega ma hun giørast þar

aþ/Gud hañ er Riettlætur/ og er alltijd eins til Siñis vid þa/ sem allrijd Negda sijnu Lÿþþerne eins. Nia Christo er eckert Mañgreinar Alit (so mijked sem hans Doom/ ꝫ Myskū ahrærer) Med sijnum Doome dæmer hann alla Nardþnackada og Prælæta/sem liggia j sijnum Syndum allt fra aſñ j Daudañ. Med siñe Myskū seme tekur hañ til Nædar alla þa sem sńwa sier til Guds fyrer Erwna a JEsum Christum.

Þar þyrer er þetta sañur obroÿgdull Vrskurdur/þo Madur æ lÿcte j þessum Eþnum nockud af einum Nluk um̄ alla/vegna stødugljndis Guds og Stadþestu/ bæde j Ognaneñe og j Fyrerheitenu. Þviad lijka sem Paulus/

Rom. 4. Alyktar og Urskurd
ar/at aḟ einu Abrahams Epter
dæme/ad aller þeir sem trua/ver
de ein Verkanna Forþienustu/
Sæluhoolpner ꝧ Truna/Svo
Alyktum vier riettelega/ef þessu
einu Epterdæme Lazari/ad aller
þeir sem hier j Verolldeñe lyda
Kross og Mootgang (so framt
sem þeir hallda sig vid Abrahās
Tru) þeir takest epter Daudañ
j Abrahams Skaut/þad er/j eis
lyḟa Himneska Sælu/Hvijld og
Roo/sem er tilreidd øllum þeim
sem akalla Naḟn DRottens/so
ſ Joel Spamadr seiger/j sinu
2. C. Og S. Pall til Rō. 10
Hver sem akallar Naḟn Drott-
ens skal Hoolpeñ verda.

Þar fyrer/eñ þo vær lydum

Mootgang j þessum Reime / þa skulum vær samt Deþader vera j þvi / ad Gud hañ sie eins til Siñ is vid oss / og hñ var vid Lazarñ / og skulū vier hallda oss med eirn re stødugre Trw vid þetta Fyrerheited / Psalm. 50. Akalla mig j Neydeñe / þa mun eg frelsa þig og þu skallt Heidra mig.

III.

Vm̄ þad Pridia.

Ef vær berum saman þessa Lij þs Eymd / vid Farsælld og Dyrd þess eilijfa Lijfsins / þa er þesse Eymd og Mootgangur Tijman legur / eñ Farsællden oendanleg / Eymden er Stundleg / eñ su Far sælld er Eilijf / tileinkud þeim sem støduger eru j Truñe / og j søñu Akalle til Guds / skiliast vid þetta Lijf.

Lijfs. Nu seiger þu / þad er þu nngt Beyskt og Eymdarsamt / ad kveliast so alla sijna Lijfstijd.
Andsvar. Þad er vel satt / en þo skal su Beyskian verda ad Sæt-leika / ef þu leggur þad vid sem Gud hefur kiendt þier. Og enn þo hvilijkt sie / j Raun og Sannleika beyskt / þa skal þad þo samt virdast þier sætt ad vera. Hviad eins og Vatned j Marach er af sialfu sier var Beyskt og Ramt / vard sætt og Lystelegt ad drecka / epter þ. Moyses af Skipan Drottens kastade Trie j þ / Exo. 5.
So verda og aller Hluter þeim sæter sem Trua / ef þeir leggia vid sinn Mootgang þad rietta Tred Krossens og Pijnunnar Christi. Enn þad skiedur svo / þegar

vær j vorum Harmaraunum set
ium med eirne lijkande Tru alla
vora Von a Christum / hvør ad
vorra vegna hieck a Trienu/upp
a pad / ad allt hvad Beyskt være
fyrer oss / yrde sætt ȳ Trwona a
hn̄/og fyrer Vonena til eilijfrar
Farsælldar / hvør oseigianlega yf
ergnæfer alla Eymd og Vesælld
þessa Lijfs / hvørsu Langgiad sm̄
hun er/edur vera kan̄.

Þvi lijka sem Hafed er langt
um stærra en̄ eirn Vatnsdrope/
so er su Farsælldeñ og Dyrden/
epter hvørre ad vær vonum/ O-
seigianlega og wr øllum Mæta
fram̄/ miklu stærre og meire/ en̄
alls Mañkynsins Mootgangur
Anaud og Eymder. Þar fyrer/
Hvør sem lijdur Kross og Moot
gang

gång j þeſſum Heime/hũ ſkal un
der eins hura uñ þa Omælanle-
ga Dyrdena/ſem þeim er tilreidd
ſem j ſañre Tru og ſoñu Afalle
ſkiliaſt vid þeñañ Heim.

Chriſtur ſialfur / hia Matth.
10. Rædleggur oſſ ad bera ſam-
an þa nælægu Tymd/og þa Til
komande Dyrd og Sooma/ſeig-
iande/ hrædeſt ecke þa ſem Lijkam-
añ Aplijſa ✝ Sælena gieta ei Lijf
lated/helldur hrædeſt þañ praun-
ar/ſem Sælu og Lijfe gietur tor-
tijnt til helvijtis. (Ad tortijna)
Merker hier ecke ad afmæa eda til
einſkis ad giora/ helldur ad Sk-
rapſa med eilijfre Pijnu.

So vill nu Herrañ Chriſti/ad
vær vier lijdum hier Sorg og
Mootgang/þa ſkulum vær giera
oſſ tvær Epterlijkingar. Hin fyrſt

re er þesse/ad saþna saman þessa
Lijfs Eymd/vid þa eilijfu Pijnu.
Nin oñur / Ad bera saman þessa
Lijfs Mootgang/vid þa tilkom
ande Dyrdena j eilijfu Lijfe. Þar
fyrer nær sem hellst vier lijdum
Mootgang j þessu Neime/ þa skul
lum vier þeinkia uppa / hvørsu
stutta Stund hñ varir/sem er na
umlega eitt Augnablik ad reikna
j. hia þeirre eilijfre Pijnu/hvørt
ar þeir aller meiga vænta sier/
sem ecke snua sier til. Guds / adr
eñ þeir deya.

Soddañ Nuxun skal nu upp
vekia þig til ad giøra Jdran / j
þijnu Mootgange / so þu kuñer
ad þordast þa hrædelegu eilijfu
Pijnu. Og eñ aptur/ nær þier ge
ingur nockud a moote/ þa hufa
þu. nu

þu umm / hversu liett og audvirde leg su þijn Synd er / ef hun verdur samanveigen vid Farsælld þess ei lijfa Lijfs / sem er þeim ollum til reidd / sem trua a Christum. Af þessu uppkveikist þu meir og meir til Jdranarennar og Þolenmædennar. Til Jdranar / svo þu kuñer niooc ande ad verda eilijfs Daudleikā. Til Þolenmædennar / svo ad þu med Nu zhreyste lijder vel þessa Lijfs Ahyggiu / og fyrerlijter hana med ollu / fyrer Von þeirrar Fyrerheitnu Saluhialpar / sem skal vara Eilijflega.

Þetta sama Radleggur S. Pall 2. Cor. 4. þar hñ seiger / Vor Hrygd sem Stundleg og liett er vtvegar eina eilijfa og yfer allar Mata mykla Dyrd / oss sem ei alijtum hid sijnelega / helldur hid

Ofyneléga. Og til Rom. 8. Mot læting þessara Tijma er ecke verd til þeirrar Dyrdar sem vid oss mun Openberud verda.

Eins og lijka rædleggur S. Petur/ 1. Pet. 5. seigiande/ Gud allrar Nadar/ sem oss hefur kallad til sijnar eilijfrar Dyrdar i Christo JEsu/ hann same mun ydur þier sem litla Stund lijded / full giöra/ tilreida/ styrkia/ efla / stad festa.

Stuttlega ad seigia / fyrst vær hefum tvefallt Bod af Gude/ annad um Þolinmæd/ enn annad um Bæna akalled/ so opt sem vær þvijng umst af nockrum Krosse eda Mot læte/ þa lætum oss vera Þolinmoda under Krossenum/ i sannre Þolin mæde/ og Bæna akalle/ svo sem hann hefur sagt/ Akalla mig i Ne

ydeñe/ þa vil eg frelsa þig/ og þu skallt heidra mig.

Vm þa Siøttu Søkena til Orvæntingareñar.

Su siøtta Søk til Aurvæntingar /er langgi ædur og daglegur Syndareñar Vane/ med hvøriũ Madureñ giører sig Diøflenum undergiefeñ/ og forackter Gud/ og hans Ord. Þvi þeir sem lenge liggia j sijnum Saurugum Lijfnade/þeir bera med sier forbrendar Samvitsku (sem Pall seiger 2. Tim. 4.) So þeir kieña ecke nu leingur til sijns Skada. Þar byrer er ohægt ad koma þvilijkum a riettа Leid aptur hvad og Salomon kieñer Prov. 18. sigiande/ Nær hiñ O-

Gudlege Bellur of diupt j Syndena/
Þa skeyter hañ ecke neinu. Pad er
hañ verdur Athugalaus/Boracht
ar Guds Doom. / og hugar ecke
einusiñe um pad/ad giøra Jdran
vegna þess þa er eingeñ Slutur
Skadsamare/ eñ soddañ Syndar
eñar sngrooeñ Vane/af hvørium
marger (þvi verr) hrapa og hafa
hrapad j eilifa Fordiørfun. Hv
ad skulum vær þa hier til seigia?
Epter þvi ad Nadeñ yfergnæf
er Syndena / og GUD vill ecke
Syndugs Mans Dauda / þa
skal Madur ecke eñ vegna þessa
ørvænta sier Guds Nadar. Þvi
pad er vijst / ad Guds Gødgirne
bydur ollū til Jdranar / þañ Tij
ma þeir eru hier j þessu Verallð
ar Lijfenu/Rom 2. Par fyrer/
þo ad

Þo ad sa launggiœde Syndareñar Vane sie hiñ veste Plutur / med hvörium Madurenn smijdar sier langa og hrœdelega Synda Flecke/ þo stendur samt Guds Nad z Myskuneñ open þ þm: 8. Jdrast.

Eñ hier er þörþ a einum þorsooktū Lœknara. Þviad eins og þ geingur til/þa Madur skal grœda Lijkamleg Sar/so stiedur z hier/nær Madur skal grœda Syndena med Mañenum.

Aþ Lijkamans Aurkumlum þrelsast sumer hœglega med Smurningum og Plœstre/ Sumer þurþa ad lata skiira so / eg þeir sñi ecke lœknast aþ Skurdenum/ ad þra Sarū fera M: ñ Elld/ z brenna vr Sarunum Jllskuna.

Eins œlijka grœdast sumar Syn

 der med

der med Heilsusamlegre Undervijsan og Aminingum / Sumar græđast med Hootunum og Lögmalsins Predikun/Sumar græđast ecke nema med Krosse og Mootgange.

Þessarar seinustu Tegundar er sa langg iædlege og gamle Syndarenñar Vane/um̃ hvorn vær tölum nu. Reyfareñ a Krossenum sem Christur talade til og sagde/ J Dag skalltu vera med mier j Paradijs / hn̄ hefde allðrei snwed sier vid Ende synum/hefde ecke Kross og Mootgangur kient honum þad/þt hn̄ var nær kafnadur j syndum Syndum.

Þetta Reifarans Eptterdæmer er þvi framsett j Pijningar Historiuñe / ad vær skulum vita/ ad

þar er eingeñ Synd so stoor / ei helldur neinn so jngroociñ/ad hñ kuñe ecke ad læknast med Christi Bloods Adreyþingu/ hvad ed ski ed nær nockur hñ umfiuſt sier til Guds ꝥ Truna a Jesũ Christũ.

Þesse Hialp og Lækning vid Synderne/ Fyrermyndast j Lazaro aꝥ Bethania/sa ed laa j Grøfeñe fioora Daga/þvi eins og ꝥ Herran Christur hñ kuñe Hielplega og Heilbrygda ad giora/ ei allein asta Magkonu S. Peturs aꝥ siñe Koldu/Jtem/Blinda/Hallta/Lijkþraa/ꝛ ad uppvekia Dotter Jairi sem Dauð laa j siñe Sæng/og Eckiuñar Son sem boren var wt aꝥ Stadnũ/til siñs Legstadar/Helldur þa uppvakte hñ ꝛ eirneñ Lazarũ ꝥeradægradan/Joh

J II.

J 11. So merkteſt aþ þeſſu Fy̆rermyndum/ad vor Andargrœdare JEſus Chriſtus/ kuñe ad grœda z. lækna Andareñar bæde ny̆ Sar og gomul/þo ſtuoꝛ ſie.

Þeſſir vorr Grœdare hialpade Mariaſſe/Magdalenu/Xeyſtaran: um/og ꝺdrū fleyrū otelianlegū/ þo þeir haþe vered ſvo nær ſem hidurſockner j ſy̆num Syndum. Þar ꝥ ſkal eingeñ orvœnta ſier Guds Nadar/þo hñ haþe leinge vellt ſier j Syndarennar Saurendum. Eñ verde hañ Brendur med Kroſſ og Mootlætis Elldi/ og hans Samvitſka vaknar upp neckurn Tyma/ſem ſo leinge hefur leiged j þvi ſkadſama Andvaraleyſe/ꝥa þacke hñ Gude/ad hñ villde ſo leggia ſy̆na Lœknis Hond

a hañ/

a hū/og snúe sier loksins fra sijn um vonda Veige þ Truna a Jesum Christū. Eþ hū giører þ/ so verdur hū Neilbrygdur/ aþ sijnur Sootarferle/þo þ hafe leinge le ig: d a/ og verd mieg hætt.

Fulgensius seiger/ ad ū hefur Sið Vocknan a voru Synda Fra hvarþe/og hū hefur ecke sett noc kurn þañ Tijma til/a hveriū hū kuñe ecke Lijknsamr ad vera heim. sem Jdrast/medañ hañ er [illegible] Lijfe. Nelldur maa þad aḡmast/od hū tilsette olla Tijma j þessu Lijþ enu jafntækelega til Syndaña Leidriettingar og apturhallds. Og eñ aþtur seiger hū/ Eingeñ Tijmaleingd tekur fram þyrer Nend ur a Gude/ hans Goodgyrre og Giæsku/fyrer hveriū aller Nlut er reikn:

er reiknast nælæger ad vera/svo þeir enn umlidnu sem okomnu/ Eß Syndareñar langgiætt Atlot heßde Sigrad Guds Langlun dargied & Mystkunseme/so heßde hũ ecke komed a seinasta Heims Alldre/ad afmæ Veralldareñar Synder ?

Eñ hier skal hvør og eirn med þad allra ßyrsta þeinkia med sial ßum sier/hversu margt og myk [illegible] Wont roe samã feirne Synd.

1. Fyrst er hun j sialßre sier Frol og Vidurstyggeleg / aß hvørre Mañlegrar Natturu / Heßd og Soome saurgast heßur/ eins og aß þre andstyggelegustu og ßwl= ustu Oþeckt og Saur.

2. J aňaň Mæta/ þockast hũ wnfraň alla Nlute oþreinũ. Vn

dum/hader/ Dioflenũ/ hverier stærre Vnadsemd ecke haſa aſ nockrum Hlut/ so sem aſ þvi/ad Madurẽn sem skapadur er epter Guds Mynd/hũ verdur þm lijk ur vegna Syndareñar. Þvi þra Kÿrkiostiorn (seiger Augustinus) verdur þ Mañaña Synder/ ꝛ þr fædast og nærast cf þeim.

3. J þridia Maata/ þa er Synden þm Gaũheilaga ꝛ Hreinferduga Gude til mestu Styggdar/ þvi hũ er Yþertrodsla hũs Logmals ꝛ Frafall fra Gude/ Vanskopun og Spilling Guds Myndar/ept er hverre Madurẽn var skapadr og hun reiker Gud til Reide/moote þeim sem Syndaast.

4. J fioorda Maata skadar Synden þañ ed hana drÿgter/ þvi

hun

hun skulldbindur hñ under eilijfst Straff/nea hñ verde hm̃ ẜgefeñ 5. J. fimta Mata/ giører hun ødrũ Skada mz sijnũ vondũ Eptterdæmũ. Pvi þegar añar eptersylger þier j þvi ad syndga/ þa verdur hañ ecke alleinasta Sekur eilijfs Straffs/helldur og so/ þijn Synd verdur þess þyngre ẜ Gude/ so sem Christur talar þar uñ sialfur/ Ad betra være fyrer þig ad Mylnufvarnarsteirn heingdest uñ Hals þier/ og þier yrde sokt j Sioofardiup.

6. Þar næst skal hvør og eirn huxa/ hvørsu kiært og þægelegt þer ẜ Gude z. hũs Einglũ/ nær eirn sier ad sier j Tijma/ lætur af Syndum og giører Jdran. Pvi þar er Fognudur Einglũ Guds

a Him

a Himnū (seiger Christur) yper einū Syndugū sm̄ Jdran giør⁹+ 7+ Auk þessa hyxa þu med þier/ hvørsu Naa skasamlegt þad sie /ad elldast j sijnum Syndum/ Augustinus seiger / Pœnitentia sera raro vera, Þad er/Sein Jdran er siallðañ søm+

Marger hurt ryckiast Voveiþlega ap þessare Verølldu/marger yþ ergefest j bráleitt Siñe. Allsæer ap þeim sem elldest j sijnū Syndū/ komast aptur a rietta Leid/ helld ur ørmegnast under Formyrkvon sijns Hugskots/so þeir kuña alldrei riettelega um̄ Jdranena ad hyxa. Sophonias seiger/ 1. Cap. Þeir skulu rasa so sem blijnder/ þvi þr hafa Syndgad móte Drottne. Og Paulus Rom. 2. Þeir safna sier sialfum Reide med siñe Hardwd/ + Jdranarlausu Hiarta/ a Reidēñar

Dag og

Dag og Vppbyrtingar Guds Ristlætis Dooms.

Hura og / ad þiñ Vilie kañ ecke ad snwast fra hinu Vonda til þess Gooda/ nema Guds Nadar/ helldur forherdest Madur i Vondskune og Syndeñe/ þess meir sem hñ laþer leingur vid hana. Þviad eins * þa Soolen geingur under i Ægeñ þa steypest Myrkred yfer allt/ sialffkraþa/ og verdur æ meira og meira/ So skiedur og hier. Nær Gud hñ svipter siñe Nad i burt/ þa kiemur Synden sialþkraþa og eykst hvad af hvóru/ allt þangad til hun hef ur komed einum i eilijf Myrkur.

Þar fyrer er eckert Rad betra eñ þetta/ ad snwa sier med þad allra fyrsta til Guds / og ganga grandvarlega i Guds Auglite / Akalla Gud/ þacka Gude/ Heyra/ Lesa * a Hiartad ad leggia Guds Ord/ Auka sig i Kiærleiksins Gióordum og standa

og standa trulega j sijnu Kalle og Guds Otta.

Hurum og eirnenn þad/ad Daudastunden̄ vor er þvi Ovijs / ad vær skulum ecke draga undan vora Jdran / hélldur flytum henne alla vær kun̄um/þvi Dauden̄ hn̄ veiter þeim Unga Vin̄sæatur / en̄ liggur úte fyrer Dyrum þeirra Gómlu. Augustinus talar og Agiætlega hier um̄ og seiger / Aukum vær ecke Syndernar med Aurvæntingun̄e/ hvíad Jdranarestar Hóptien er óllū til reidu. Og en̄ j ódrum Stad seiger han̄ / Aukum ecke Syndernar med fænytre Von/ hvíad su Ovijsa Daudastund/er óllum gefen̄. Og gamallt Malltæke vort er þetta/ Þvi dylst eirn Dagur/ad aller skulu hrædast.

Þar fyrer siaum so til/ ad vær hurum um̄ vora Burtfór * þa sijdustu Stund/so ad hun mætte verda

oss Gled

oss Gledeleg. Latum oss og svo hyra um þañ sydsta Doom / og epterfylgia j þvi / hinum Heilaga Hieronymo/sem med þessare Hugarneñe hiellt sig jafnan j Guds Otta/seigiande/hvört helldur eg er et ande edur dreckende/ Vakande edur Sofende/ þa hlioomar þesse Rødusten ætijd fyrer mijnum Eyrum/ Standed upp þier Dauder / og komed til Doomsins.

Hier skulū vær og lijka Athuga Augustini Raadlegging/þar hñ so seg. eñer. Villtu verda laus vid þad o þÿsa/ þa giórdu Jdrän medan þu ert Heilbrygdur/ þu mætt/ og ef þu giórer so/ þa seige eg þier/ ad þu mætt vera Ohræddur/ þviad þu giórer Jdren a þeim Tijma þa þu mætter Syndga enn meir.

)O(

Fader minn Gefur
y tefad minner hek
Bök til merkes
mitt nafn
Fríða
Bjarna Dott.

